БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 48 (279)
9 МАРТ ЧОРШАНБА 1955 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Колхоз раиси

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси социалистик индустрияни янада юксалтириш базасида қишлоқ хўжалигини ва халқ исте'моли моллари ишлаб чиқаришни кескин суратда ривожлантиришни асосий вазифа қилиб қўйди. КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қишлоқ хўжалигини тез сур'атлар блан тараққий эттириш ҳақидаги қарорларидан илҳомланган колхозчи деҳқонларимиз деҳқончилик ва чорвачиликни янада юксалтириш соҳасида мўлжалланган улуғвор программани бажариш учун бутун куч ва ғайратларини сарф қилмоқдалар.

Барча қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун, молларнинг сонини янада кўпайтириш ва чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш учун умумхалқ социалистик мусобақаси кенг қулоч ёзган ҳозирги шароитда колхоз раисининг роли бениҳоя ўсди ва партия томонидан колхозлар олдига қўйилган вазифаларнинг муваффақиятли бажарилиши даставвал колхоз раисига боғлиқдир. Колхоз раиси — колхозчиларнинг иззат-ҳурмати ва зўр ишончига сазовор бўлган қишлоқнинг пешқадам кишиси, колхоз ишлабчиқаришининг марказий фигурасидир. Унга ҳозирги замон қишлоқ хўжалик техникаси ва илғор агробиология фани блан қуролланган кўптормоқли йирик хўжаликка раҳбарлик қилиш топширилган. Бундай йирик ва мураккаб коллектив хўжаликни бошқариш учун колхоз раиси қишлоқ хўжалик экономикасини яхши билиши, агрозоотехника билимларини эгаллаши ва механизация асосларини чуқур ўрганиши лозим. Шу блан бирга у, колхоз ҳаётининг бузилмас қонуни бўлган қишлоқ хўжалик артели Уставига қаттиқ риоя қилиши ва уни сўзсиз бажариши керак, партия ва ҳукуматимизнинг қарорларини оммага етказиш ва амалга оширишда оташин курашчи, сиёсий-хўжалик вазифаларни бажаришда жанговар ташкилотчи бўлиши лозим.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати колхоз раҳбар кадрларини тўғри танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш масаласига ҳардоим зўр э'тибор бериб келмоқдалар ва уларнинг малакасини ошириш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Бутун мамлакатда колхоз раисларини тайёрловчи учйиллик қишлоқ хўжалик мактабларининг ташкил этилиши ва ягона ўқув плани асосида колхоз кадрларининг ишдан ажралмаган ҳолда учйиллик агрозоотехника ўқуви уюштирилиши бу ғамхўрликнинг энг ёрқин далилидир.

Коммунистик партия йирик колхоз хўжалигини муваффақиятли бошқаришга қодир бўлган малакали ва тажрибали раҳбарларни, амалий ишда синалган ва чиниққан ташкилотчи кадрларни тарбиялаб етиштирди. Буни бизнинг Тошкент области мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Октябрь районидаги Каганович номли колхознинг раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов, Янгийўл районидаги Сталин номли колхознинг раиси Абдулла Ортиқов, Сирдар'ё районидаги «Ҳақиқат» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Назира Йўлдошева, Калинин районидаги Ворошилов номли колхознинг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ғуломмаҳмуд Абдуллаев, Оржоникидзе районидаги Маленков номли колхознинг раиси Раҳимберди Эгамбердиев, Ўртасарой районидаги «Полярная звезда» колхозининг раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ким Пен-хва, Ховос районидаги Карл Маркс номли колхознинг раиси Юсуфжон Хўжабеков ва бошқалар ана шулар жумласидандир. Улар колхоз ишлабчиқаришига ишнинг кўзини билиб, моҳирлик блан раҳбарлик қилаётганликлари, оммага таяниб ва ундан ўрганиб иш кўраётганликлари, янги ташаббусни ҳартомонлама қўллаб-қувватлаётганликлари учун колхоз жамоат хўжалигини комплекс ривожлантиришда жуда катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Илғор колхоз раисларининг тажрибаси шуни кўрсатадики, совет агробиология фани ютуқларидан, мавжуд механизация воситаларидан ва мўл ҳосил усталарининг тажрибаларидан кенг фойдаланиб, янги, прогрессив иш методлари ишлабчиқаришга дадиллик блан жорий қилинаётган жойларда ҳосил йил сайин ошмоқда, деҳқончилик маданияти тобора юксалмоқда.

Колхоз тузуми — илғор ижтимоий тузумдир. Колхозлар қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини ривожлантириш учун чексиз имкониятларга эгадирлар. Аммо бу имкониятлардан тўла фойдаланиш учун колхозларга раҳбарликни жиддий суратда яхшилаш, ҳеч мустасносиз барча колхозларни илғорлар даражасига кўтаришга эришиш керак. Давлат аҳамиятига эга бўлган бу муҳим масалада колхоз раисининг роли бениҳоя каттадир. Қишлоқ хўжалик ишларининг борган сари кўпроқ машиналаштирилиши ва электрлаштирилиши, илғор фан ютуқларини колхоз ишлабчиқаришига кенг жорий қилиш, айниқса катта майдонларда пахта етиштиришда янги усулга—квадрат-уялаб ва торқаторлаб экиш усулига қат'ий суратда ўтиш колхоз раислари зиммасига ғоят катта ва мас'улиятли вазифалар юклайди. Броқ, бу вазифани тўла тушуниб етмаган, мас'улиятни сезмайдиган колхоз раҳбарлари ҳам йўқ эмас.

Гулистон районидаги Андреев номли колхознинг раиси ўртоқ Бойқўзи Бойботиров колхоз ишлабчиқаришига қониқарсиз раҳбарлик қилмоқда, колхозни қолоқликдан чиқариш учун мавжуд имконият ва ишчи кучларидан тўла фойдаланмаётир, колхоз активларини коллектив хўжаликнинг энг муҳим ва ҳал қилувчи участкаларидаги ишларни бажаришга сафарбар этмаётир. Шунинг натижасида ўтган йили доим орқада қолиб келган Андреев номли колхоз бу йил ҳам чигит экишга тайёргарлик кўришда судралиб қолмоқда. Ҳалигача экин майдонларининг кўп қисми ҳайдалмаган, маҳаллий ўғит тайёрлаш ниҳоятда қониқарсиз бормоқда. Колхоз территориясидаги катта-кичик ариқлар, зовурлар шу вақтгача тозаланмаган, устахонадаги иш яхши ташкил этилмаган.

Яна шуни алоҳида та'кидлаб ўтиш керакки, областимизда қолоқ ва кам ҳосилли колхозлар ҳали оз эмас. Ўтган йили 224 пахтачилик колхозидан фақат 20 тасигина планини бажарди. Кўпчилик колхозларда меҳнат интизоми яхши йўлга қўйилмади, меҳнат ёмон уюштирилди, иш унуми паст бўлди, ердан хўжасизлик блан фойдаланилди, пахтачиликдаги илғор, прогрессив усуллар кенг қўлланилмади. Пахтачиликни, чорвачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тормоқларини ривожлантириш юзасидан берилган давлат планларини тўла бажармай, кам даромад олиб келаётган қолоқ ва иқтисодий жиҳатдан заиф колхозларнинг мавжуд бўлишига айрим колхоз раҳбарларининг нўноқлиги, ташкилотчилик қобилиятининг йўқлиги ва мураккаб жамоат хўжалигига раҳбарликни та'мин қилаолмаганлиги ҳам сабаб бўлмоқда.

Қишлоқ хўжалигини кескин равишда ривожлантириш вазифалари колхозларга раҳбарликни тубдан яхшилашни, уларни раҳбарлик ва ташкилий ишларда катта тажрибаси бор, ишчан, садоқатли кишилар блан мустаҳкамлашни талаб қилади. Маҳаллий партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органлари колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан янада мустаҳкамлаш ва жамоат хўжалигини ҳартарафлама юксалтириш учун даставвал колхоз раисларининг роли ва мас'улиятини оширишлари, уларни ҳадеб алмаштиравермай, қунт ва э'тибор блан тарбия қилишлари керак. Колхоз раисларига нисбатан фақат ма'мурий чора кўриш методларини қўлланишни қоралаб, уларга кўпроқ амалий ёрдам бериш ва уларни қўллаб-қувватлаш лозим.

Социалистик қишлоқ хўжалигини юксалтириш соҳасидаги ғоят улуғвор вазифалар муносабати блан колхоз раислари олдига қўйилаётган талаблар ҳам тобора кучаймоқда. Раисларимиз ана шу юксак талабларга муносиб бўлишлари, халқ ишончини оқлашлари, унинг қадрига етишлари керак. Колхозларда меҳнат интизомини қат'ий суратда мустаҳкамлаш чораларини кўриш, меҳнатни тўғри уюштириш, меҳнат унумини тўхтовсиз ошириш имкониятини берадиган прогрессив иш нормаларини қишлоқ хўжалик ишларида сабот блан жорий қилиш — колхоз раисининг бурчидир. Раис колхоз ишлабчиқариш планининг сўзсиз бажарилишини та'минлаши керак. Бу план колхоздаги ишлабчиқариш кучларидан тўғри фойдаланишни та'минлайди, жамоат хўжалигини кенгайтириш учун барча ички бойликларни ва имкониятларни сафарбар этишда муҳим восита бўлиб хизмат қилади.

Кўкламги экишга қизғин тайёргарлик кўрилаётган ҳозирги мас'улиятли кунларда колхоз раисининг ташкилотчилик ва ташаббускорлик фаолияти янада ёрқин намоён бўлиши керак. Чигит экиш олдидан кўриладиган ҳамма тараддудлар — ер ҳайдаш, ариқ-зовурларни тозалаш, минерал ва маҳаллий ўғит тайёрлаш, техникани янги агротехника усулида ишлашга мослаштириш, колхозчиларни янги усулда ишлашга ўргатиш — мана буларнинг ҳаммаси колхоз раисини қизиқтирмоғи лозим. Шунга эришиш керакки, ҳарбир раис ҳар кун ичида қилинган ишларнинг якунларини тўпласин, ҳеч қўрқмасдан ўз ишларини анализ қилсин, ўз камчиликлари ва хатоларини мардона танқид қилсин, ўз ишларида қандай қилиб яхши натижаларга эришиш тўғрисида фикр юргизсин ва ўз малакасини ошириш йўлида тинмай ишласин.

Колхоз раислари — социалистик колхоз қишлоғининг олтин фондидир. Уларнинг ташкилотчилик ва ташаббускорлик фаолиятини кучайтириш — қишлоқ хўжалигини юксалтириш учун курашда янги муваффақиятларга эришиш гаровидир.

Халқаро хотин-қизлар кунининг байрам қилиниши

Бепоён Ватанимизнинг меҳнаткашлари Халқаро хотин-қизлар куни — 8 Мартни кенг нишонладилар.

7 мартда Ленинграднинг маданият саройлари ва уйларида, ишчи клубларида меҳнаткашларнинг тантанали мажлислари бўлди. «Красний виборжец» заводининг клубида Калинин райони меҳнаткашларининг йиғилишида Сталин номидаги металл заводининг инженери ўртоқ Лебедева, «Ручьи» совхозининг бригадири Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Егорова, Ленинград санитария-гигиена медицина институтининг профессори ўртоқ Андреева-Галанина ва бошқалар нутқ сўзладилар. Улар совет хотин-қизларининг меҳнат соҳасидаги зафарлари, уларнинг социалистик Ватаннинг қудратини мустаҳкамлаш учун, бутун дун'ёда тинчлик учун кураши ҳақида, капитал мамлакатларда меҳнаткаш хотин-қизларнинг ҳуқуқсиз аҳволи ҳақида гапирдилар.

Ригада, Фрунзеда, шунингдек мамлакатнинг бошқа шаҳарларида ҳам умумшаҳар тантанали йиғилишлари бўлиб ўтди. (ТАСС).

Халқаро хотин-қизлар куни — 8 Мартга бағишланган тантанали кечалар

Бутун совет халқи каби Москва меҳнаткашлари ҳам Халқаро хотин-қизлар кунини тантанали суратда нишонладилар. Шу кунларда неча минглаб пропагандист ва агитаторлар суҳбат ўтказдилар. Корхона, муассаса ва ўқув юртларида шонли кунга бағишлаб лекция ва кечалар бўлиб ўтди. Бу кечаларда пойтахтнинг донгдор хотин-қизлари—олимлар, ёзувчилар, врачлар, педагоглар доклад қилдилар. Кутубхоналарда виставкалар очилди.

7 мартда Москва шаҳрининг районларида тантанали йиғилишлар бўлди.

Киноактёр театр-студияси биносига машинасозлик ва асбобсозлик заводлари, Сакко ва Ванцетти номли фабрика, СССР Фанлар академиясига қарашли турли институтлар ва бошқа ташкилотларнинг вакиллари тўпландилар. КПСС Киев район комитетининг секретари В. А. Костенко, машинасозлик заводининг электриги В. С. Осетрова, РСФСР мактабларида хизмат кўрсатган халқ ўқитувчиси Т. Н. Румянцева, «Работница» журналининг бош редактори В. Е. Вавилина Киев райони меҳнаткашларининг ана шу тантанали йиғилишида нутқ сўзладилар. Улар социалистик жамият қурилишини тугаллаш ва аста-секин коммунизмга ўтиш учун, халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатиш учун, халқларнинг коллектив хавфсизлиги учун курашда совет хотин-қизларининг актив қатнашаётганликлари тўғрисида сўзладилар.

«Компрессор» заводи клубида Калинин район меҳнаткашлари вакилларининг йиғилиши бўлди. Бу йиғилишда РСФСР маданият министрининг ўринбосари А. Г. Пужанова Халқаро хотин-қизлар куни тўғрисида доклад қилди.

8 Мартга бағишланган тантанали йиғилишлар Железнодорожний, Бауман, Ждапов, Киров, Москворецк, Свердлов, Советский, Щербаков районларида ва пойтахтнинг бошқа районларида ҳам бўлиб ўтди. (ТАСС).

ПАХТАНИНГ ЯНГИ СОРТЛАРИНИ ЕТИШТИРИШДАГИ ИЛҒОР АГРОТЕХНИКА

Тошкентда Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистондаги давлат пахта сорт синаш участкалари мудирлари ва инспекторларининг СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги томонидан чақирилган кенгаши тамом бўлди.

Кенгаш қатнашчилари пахтанинг янги сортларини синаб кўриш методларини такомиллаштириш блан боғлиқ масалаларни муҳокама қилдилар.

Кенгаш қатнашчилари Тожикистон ССР Ленинобод сорт синаш участкасида пахтанинг янги сортларини етиштириш соҳасидаги тажриба блан жуда қизиқиб танишдилар. Бу участканинг инспектори ўртоқ Оратовскийнинг ахборот бериб айтишича, ўтган йили ҳамма далаларда ғўзалар тор қаторлаб экилган майдонларда янги агротехника бўйича парвариш қилинган. Ғўза туплари 45x45 схемаси бўйича квадрат-уялаб жойлаштирилган. Бу участкада қўлланилган агротехника ғўза парваришидаги одатдаги усуллардан кўп жиҳатдан фарқ қилади. Жумладан, биринчи суғориш фақат ғўза шоналайбошлаганда эгатлар орқали ўтказилган. Бундан кейинги даврда ғўза тез-тез суғорилган ва озиқлантирилган. Ғўза қатор оралари узунасига-кўндалангига ишланган. Шу блан янги сорт ғўзаларнинг ривожланиши учун яхши шароит яратиб берилган ва энг маҳсулдор сортлар аниқланган.

Кенгаш қатнашчилари илғор иш тажрибасига асосланиб, пахтанинг юзта янги сортини етиштириш соҳасида дифференциация қилинган агротехника юзасидан тавсияномалар ишлаб чиқдилар. (ЎзТАГ).

В. М. Молотовнинг СССР Олий Совети сессиясида «Халқаро аҳвол ва СССР ҳукуматининг ташқи сиёсати тўғрисида» қилган доклади брошюра бўлиб босилиб чиқди

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» газеталари бирлашган нашриёти СССР Ташқи Ишлар Министри ўртоқ В. М. Молотовнинг СССР Олий Советининг тўртинчи чақириқ иккинчи сессиясида «Халқаро аҳвол ва СССР ҳукуматининг ташқи сиёсати тўғрисида» қилган докладини брошюра қилиб ўзбек тилида оммавий тиражда 45.000 нусхада нашр этди.

БИЛДИРИШ

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг ижроия комитети область Совети депутатларига ма'лум қиладики, шу йил 10 март кундуз соат 12 да Тошкент область Советининг бешинчи чақириқ биринчи сессияси бўлади.

Сессия мажлиси Муқимий номидаги театр биносида (Навоий кўчаси, 69) очилади. Депутатлар кундуз соат 10 дан бошлаб рўйхатга олинади.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ

Областимизда

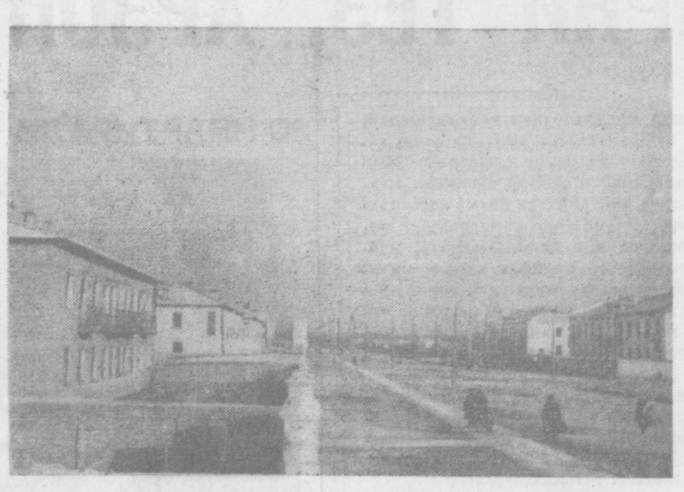

Ховос районининг маркази йилдан-йилга обод бўлиб бормоқда. Кейинги вақтларда бу ерда бирнеча саккиз квартирали уй-жой бинолари қурилди. Шу кунларда темирйўлчилар Маданият саройи ва янги ҳаммом қурилмоқда. **Суратда:** Ховос посёлкасининг Октябрь кўчасида қурилган саккиз квартирали уй-жой биноси.

А. Ким фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига кандидатлар

4-нчи «Вревский» наслчилик совхозининг чорвадорлари чорва моллари маҳсулдорлигини оширишда ажойиб муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар.

Молларни парваришлашда ва уларнинг маҳсулдорлигини оширишда яхши натижаларни қўлга киритган совхоз чорвадорларидан саккиз киши Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг кандидати қилиб тасдиқланди.

Шунингдек, Мирзачўл районидаги «Октябрь», Калинин районидаги Ворошилов номли, Қорасув районидаги Ленин номли, Янгийўл районидаги Сталин номли колхозларнинг чорвадорлари ҳам виставка кандидатлари қилиб рўйхатга олиндилар.

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг кандидатлари қилиб колхоз, совхоз чорвадорларидан 60 киши тасдиқланди.

Колхоз ишлабчиқаришининг моҳир ташкилотчилари

СИРДАР'Ё, (Тошкент области). 7 март. (ЎзТАГ). Мирзачўлнинг марказий қисмида Сирдар'ё районидаги «Ҳақиқат» колхозининг ерлари жойлашган. Бу колхоз республиканинг энг илғор колхозларидан биридир. Колхозга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Назира Йўлдошева раҳбарлик қилмоқда. Жамоат хўжалигининг барча тормоқларини ривожлантиришдаги юксак кўрсаткичлари учун бу колхоз 1954 йилда Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида кенг равишда кўрсатилди. Пахтакорлар бир вақтлар шўр босиб ётган ерлардан гектар бошига 34,6 центнердан пахта етиштирдилар. Бу қишлоқ хўжалик артелида чорвачилик, боғдорчилик, сабзавотчилик ҳам муваффақият блан ривожлантирилмоқда.

Колхознинг бу ютуқларга эришишида Назира Йўлдошеванинг хизмати катта. У партия ва ҳукуматнинг кўрсатмаларини амалга оширишда барча резервлардан тўла-тўкис фойдаланиш учун колхозчиларнинг активлигини сафарбар қилаолди.

Йўлдошева ўз иш фаолиятини оддий колхозчи бўлиб бошлади. Сўнгра Назирани звено бошлиғи, кейинроқ эса бригада бошлиғи қилиб кўтардилар. У, пахтадан мўл ҳосил етиштира борди. Йўлдошева ўз тажрибаларини хурсандчилик блан ўртоқлашади, кадрларни моҳирлик блан тарбиялайди. Бу йил унинг 11 та шогирди бригада ва звено бошлиқлари вазифаларига кўтарилди. Кўптормоқли хўжаликка раҳбарлик қилиш Назира Йўлдошеванинг қунт блан ўқишига, болаларни тарбиялашига, жамоат ишларида актив қатнашишига ҳалақит бермайди. У, қишлоқ Советининг, район Советининг ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатидир.

Назира Йўлдошева агротехниканинг илғор усулларини ишлабчиқаришга жорий қилиш, деҳқончилик ва чорвачилик маданиятини оширишнинг ташаббускоридир. Янгидан ўзлаштирилган ерлар ўтган йили унинг таклифи блан машиналар ёрдами блан суғоришга ўтказилди, катта ер майдонларида экинлар торайтирилган қаторларга квадрат-уялаб экилди. Бу эса қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини ошириш блан бир қаторда экинларни суғориш ва ишлашда сарф бўладиган қўл меҳнатини камайтирди.

«Ҳақиқат» колхози ҳозир чигит экишга тайёргарликни районда биринчи бўлиб тугаллади. Қишлоқ хўжалик асбоб-ускуналарини ремонт қилиш тугади. уруғлар ва минерал ўғитлар тўла суратда ташиб қўйилди. Ҳамма ер майдонларида экинлар торайтирилган қатор ораларига экилади. Бу ерларнинг ярмига экинлар квадрат-уялаб экилади. Янги агрономия усулларини қўлланиш пахта ҳосилини 36 центнергача ошириш имкониятини беради.

РАЙОН МАРКАЗИ ОБОД БЎЛМОҚДА

Ўртасарой район марказида янги, кўркам бинолар қад кўтармоқда. Универмаг, ошхона бинолари ёнида хизмат учун қурилаётган бино ҳам битай деб қолди. Молотов посёлкасида янги типда 20 уй-жой фойдаланишга берилди. Район партия комитети учун қурилаётган икки хонали бинокорликда ҳам қурилиш ишлари жадаллик блан бормоқда.

ОҒИР САНОАТ УЧУН ПЛАНДАН ТАШҚАРИ ЮК ЖЎНАТИЛМОҚДА

Хильково станциясининг ходимлари ва Бекободдаги Ленин номли завод металлурглари Донец магистрали илғорларининг оғир саноат учун юбориладиган юкларни тезроқ ташиш юзасидан бошлаган мусобақасини қўллаб-қувватламоқдалар.

Заводда вагонларнинг бекор туриши тамомила тугатилган. Вагонларга юк ортиш ишида уларнинг техника қувватидан тўла фойдаланилмоқда. Шу ҳисобдан пландан ташқари 80 вагон металл жўнатилди. Темирйўлчилар ва металлурглар йил бошидан буён топшириқдан ташқари яна бирнеча ўнлаб вагон юк жўнатдилар ва олиб келдилар. Оғир саноат учун юборилаётган юклар жадал усуллар блан ташилмоқда. (ЎзТАГ).

ЧОРВАЧИЛИК ХОДИМЛАРИ УЧУН СЕМИНАР

Оққўрғон район партия комитети чорвачилик мутахассислари, агрономлар, ферма ходимлари учун қисқа муддатли семинар ўтказди. Бунда МТСнинг бош агрономи Валиев, бош зоотехник Абдураҳмонов ва бошқа мутахассис ўртоқлар чорвачилик тўғрисида, ем-хашак жамғариш ҳақида лекциялар ўқидилар. Ферма мудирлари, колхоз зоотехниклари ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар.

ЯНГИ, ПРОГРЕССИВ УСУЛНИ УРГАНМОҚДАЛАР

Мирзачўл районидаги 1-нчи МТС дирекцияси ва бошланғич партия ташкилоти МТС механизаторлари учун семинар ташкил қилди. Бу семинарга тракторчи бригадирлар, уларнинг ёрдамчилари, участка механиклари ва агрономлар ҳам қатнашмоқда.

Семинарга МТС бош агрономи ўртоқ Сутюшев раҳбарлик қилмоқда. Семинар қатнашчилари чигитни торайтирилган қатор ораларига квадрат-уялаб экиш усулларини ўрганмоқдалар.

З. ОТАХОНОВ.

МТСДА ЛЕКЦИЯ

Ўртачирчиқ районидаги 1-нчи МТСда механизаторлар ва агрономлар учун ҳафтада бир марта «Сиёсий ахборот» эшиттириш ташкил қилинди. Бундан ташқари малакали лекторлар томонидан халқаро аҳвол тўғрисида, янги, прогрессив агротехника ва чорвачиликни ривожлантиришга оид темаларда лекциялар ўтказилди. МТС партия ташкилоти агиторлар кучи блан трактор бригадаларида СССР Олий Советининг сессияси тўғрисида суҳбатлар ўтказмоқда.

ЁШ МИЧУРИНЧИЛАР БОҒИДА

Бўка район, Қорақўйли қишлоқ советидаги Навоий номли мактаб ўқувчилари 1951 йилда ярим гектар ерга 240 туп ўрик, олча, шафтоли ва бошқа ҳархил мевали дарахт кўчатлари ҳамда 300 туп тол, терак кўчатлари ўтқазган ва мактаб ҳузурида сердарахт мевазор боғ вужудга келтирган эдилар. Мевали дарахтлар ўтган йили жуда яхши ҳосил берди.

Мактаб ёш мичуринчилар тўгарагининг а'золари бу йил ўқитувчилар раҳбарлигида ўз боғларини янада кенгайтирмоқдалар. Улар яқинда 200 туп турли мевали дарахт кўчатлари, 500 дона тол, терак қаламчалари ва ток кўчатлари ўтказиш учун 700 чуқурча қазиб қўйдилар. Ўқувчилардан И. Абдурайимов, А. Абдурайимов, А. Ортиқбоев, У. Раҳмонова, М. Галиева, Э. Душабоева, С. Очилов, М. Мадиёров, М. Худоёров, Р. Исроиловлар чуқур қазиш, ўғит тайёрлаш, ер чопиш, ариқларни тозалаш ишида актив қатнашмоқдалар.

Я. ИСМАТОВ.

БЕШИНЧИ БЕШЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ

Бинокор йигит

Оҳангарон—шахтёрлар шаҳри. Бежиримгина қилиб, чиройли солинган биноларига, асфальтланган кенг кўчаларига ва сердарахт аллеяларига ҳавасингиз келади. Айниқса оқшом пайтларини айтмайсизми... Электр нурлари остида бу шаҳар яна ҳам гўзаллашади. Поғонама-поғона бўлиб тоғ чўққиларига кўтарилиб кетган чироқлари мовий осмондаги чарақлаб турган юлдузларга қўшилиб кетганга ўхшайди.

Бу шаҳар—республикамиздаги энг ёш саноат шаҳарларидан бири. Шунга қарамай у ўзи блан бирга жуда кўп илғор кишиларни етиштириб чиқармоқда. Фақатгина шаҳар миқ'ёсида эмас, областимиз, ҳатто республикамиз бўйича номи кетган шахтёрлар, транспортчилар, цементчилар ва ремонтчилар қаторида бинокорлар ҳам бор. Ана шу бинокорларнинг бири Рўзиқул Худиевдир.

У, 1951 йилда Оҳангарондаги кон саноати мактабининг ғишт терувчилик группасини яхши баҳолар блан тамомлади. Рўзиқул Худиев шундан буён шаҳар қурилишларига актив қатнашиб келмоқда.

Шаҳарнинг биргина Пушкин кўчасини олайлик. Бу кўчада иккита мактаб биноси, шахтёрларнинг маданият саройи, поликлиника, пионерлар саройи, шаҳар почтаси ва бошқа жуда кўп уй-жой бинолари бор. Кўчанинг икки томонига учи савол аломатига ўхшаган темир столбаларга оқ абажурли электр чироқлари ўрнатилган. Мана шу кўчанинг ҳарбир биносига Рўзиқул Худиевнинг меҳнати сингган.

Мана, биз янги қурилаётган бинолар ёнидамиз. Ҳозиргина келтирилган пишиқ ғиштлар, цемент, қум ва бошқа қурилиш материаллари уюм-уюм бўлиб ётибди. Ба'зилар иш жойига ғишт ташимоқда, айрим ишчилар махсус яшикда цементга қум аралаштириб қормоқда. Рўзиқул Худиев эса аллақачонлар ғишт теришга киришган. У, иккинчи қатор ғиштнинг охиргисини ўрнатди-да уни қўлидаги куракчанинг дастаси блан уриб маҳкамлади. Кейин деворнинг тўғрилигини кўздан кечирди.

— Бугун шикоятинг йўқми Рўзиқул, материаллар етарликми? — деди ҳозир ғишт келтириб ағдарган машина кабинасидан чиққан бригада бошлиғи Намаджонов.

— Чоғимда кечаги гапимдан хафа бўлибсиз-да, ўртоқ бригадир

— Йўғе, нимасига хафа бўламан. Касални яширсанг иситмаси, камчиликни яширсанг плани ошкора қилармиш, талаб тўғри бўлса доим бўйин эгамиз-да. Иш қилиб кўрсаткич пастга тушиб кетмаса бўлди.

— Менам шунисини кўзлайман. Ўтган куни, кеча озроқ вақтни бой бериб қўйдик. Бугун материалларнинг келиши тузук. Шу сур'ат блан бир-икки кунлик запас тайёрланса, яна яхшироқ бўларди.

— Энди простойга йўл қўймаймиз.

Шу куни иш бир ме'ёрда давом этди. Қурилаётган бинонинг деворлари баланд кўтарилиб қолди. Рўзиқул Худиев топшириқни 170 процент бажарди. У, иш асбобларини тозалаб ўз жойига қўяр экан деди:

— «Уста- уста эмас, асбоби уста», дегандай иш асбобларини тоза тутиш ҳар жиҳатдан ҳам фойдали экан.

— Планни бажаролмай қолган кунларингиз ҳам бўладими?—сўрадик биз.

— Кўп бўлмаса ҳам учраб туради. Оҳангарон қурилиш бошқармасининг ғишт терувчиларга берган плани бўйича ҳарбир киши 800 донадан ғишт териши керак. Мен одатда 1200 тадан, айрим кунлари эса 1500 ва 1600 донага етказиб ғишт тераман. Броқ шунга қарамай ба'зи вақтлари ғишт, цемент, ёки қум етишмай қолади. Бундай кунларда кўпчилик вақтимиз материаллар кутиш блан ўтади. Бундан ташқари бошқарма раҳбарлари бизларни ҳечқандай тайёргарлик кўрилмаган бошқа бир участкага юбориб қўяди. Мана бундай пайтларда план бажарилмай қолади. Биз бу методни ишлабчиқариш йиғилишларида қаттиқ қораладик.

Иш сур'атини тезлатиш учун бизга яқинда лой қоручи машина блан кўтарма кран келтирилди. Бу машиналар ишга туширилгач, меҳнат унуми анча ошди, ғишт териш сур'ати тезлашди.

Оҳангарон қурилиш бошқармасининг ғишт терувчиси Рўзиқул Худиев ўзининг ҳалол меҳнати блан кўпчилик ҳурматига сазовор бўлаётган йигитдир. Унинг номи бошқарма Ҳурмат тахтасига ёзилган. Ҳозир у июль ойи ҳисобига ишламоқда.

Бошқарма коллективи москвали ватанпарварларнинг бешинчи бешйиллик планни муддатидан илгари бажариш ҳақидаги ташаббусларига қўшилиб, кейинги ойларда унумли меҳнат қилмоқда. Бинокорлар қурилиш ишлари сур'атини ошириш учун Рўзиқул Худиев каби илғорлар тажрибасини қўлланмоқдалар. Улар 1955 йилда қурилиш ишлари сур'атини янада ошириш, шаҳар меҳнаткашларига арзон, пухта ва чиройли уй-жойлар қуриб бериш учун бирқатор тадбирларни белгилаб чиқдилар. Бу тадбирларда машина ва механизмлардан рационал фойдаланиш кўзда тутилди.

Бошқарма коллективи бу муҳим вазифани бажаришда Рўзиқул Худиевга ўхшаган илғор бинокорларга таянади, албатта.

А. УБАЙДУЛЛАЕВ.

ЭРТАГА БИНОКОРЛАРНИНГ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИ ОЧИЛАДИ

БИНОЛАРНИ ТЕЗ, АРЗОН ВА СИФАТЛИ ҚУРАЙЛИК!

«Бизнинг вазифамиз — қурилиш муддатларини қисқартишдан, бино ва иншоотларни ўз вақтида фойдаланишга топширишдан, қурилиш ишлари қимматини пасайтириш ва унинг сифатини яхшилашдан иборат. Бунинг учун қурилиш ишини тубдан яхшилаш, меҳнат унумини ошириш, завод шароитида тайёрланган йиғма конструкциялар ва детальлардан фойдаланиб, ҳамма ерда қурилишнинг индустриал методларига кўчиш, қурилишларни йиғма—монтаж майдонларига айлантириш, типовой проектларга мувофиқ қуриш, қурилиш ташкилотларидаги ва корхоналаридаги мавжуд резервларни топиш ҳамда улардан тўла фойдаланиш, фан ютуқлари ва илғор иш тажрибаларини ишлабчиқаришга кенг жорий қилишни та'минлаш ва шу мақсадда бошқа мамлакатларнинг ютуқларидан ҳам фойдаланиш зарур...

Биз қурилишлардаги мавжуд техникадан тўла фойдаланишимиз, биринчи навбатда оғир ва кўп меҳнат талаб қиладиган ишларда қурилиш процессларининг комплекс равишда механизациялаштирилишига эришувимиз лозим».

(Бинокорларнинг Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Мурожаатидан).

30 КВАРТИРАЛИ БИНО ТЕЗДА БИТАДИ

Тошкент шаҳридаги кўпгина қурилишларда темирбетон конструкциялар ва детальлар қўлланилмоқда. **Суратда:** Шота Руставели кўчасида 32-нчи қурилиш тресли транспорт конторасининг ишчи ва хизматчилари учун 30 квартирали уй-жой биноси қурилиши. Мастер Ф. Сверчқов бошчилигидаги бригада темирбетон панель ёпқичларни ўрнатмоқда. **А. Палехов** фотоси.

«Биз проектлаш ишини қат'ий равишда яхшилашимиз, қурилишларнинг юқори сифатли проектлар ва сметалар блан ўз вақтида та'минланишига эришишимиз, типовой ва такрорий проектларни қўлланишга қат'ий равишда ўтишимиз, конструкция ва детальларни типизациялаш ва стандартлаштиришни кенг жорий қилишимиз ҳамда проектларда ошиқча харажатларга йўл қўймаслигимиз зарур. Бу масалаларни ҳал этиш — қурилишни яхшилаш ишидаги энг катта вазифадир. Тез, арзон ва сифатли қуриш учун даставвал яхши проектларга эга бўлиш керак...

Проектчи инженер-конструкторлар ва архитекторлар ишнинг энг фойдали томонларини кўзлашлари, бино ва иншоотларнинг энг рационал конструктив схемаларини танлашлари, йиғма конструкциялардан максимал даражада фойдаланишга эришишлари, детальларни типизациялаш ва унификациялашни кенг жорий қилишлари, проектларда юксак маркали ва тез қотадиган цементларда қаттиқ бетонлардан ишланган янги эффектик темир-бетон конструкцияларни қўлланишни кўзда тутишлари керак».

(Бинокорларнинг Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Мурожаатидан).

Бинокорлик ишларини механизациялашнинг натижалари

Олмалиқ шаҳар қурувчилари қурилиш участкаларидаги бинокорлик ишларини комплекс равишда механизациялаш учун курашиб, яхши натижаларга эришмоқдалар. Котлованлар қазиш, водопровод, канализация ва теплопровод траншеялари ўтказиш каби ишларнинг барчаси экскаваторлар ҳамда канавокопательлар ёрдами блан бажарилмоқда. Биноларнинг фундаментларини ҳамда йирик девор блокларини ўрнатиш, ховазаларга ғишт ва бошқа хил бинокорлик материалларини етказиб бериш процессларининг ҳаммаси механизациялаштирилган.

Шаҳар қурувчилари биноларни пардозлаш ишларини ҳам механизациялашга алоҳида э'тибор бермоқдалар. Биноларнинг деворлари ва шипларини суваш ишлари растворонасослар ёрдами блан бажарилмоқда, оқлаш ва бўяш ишларида эса махсус электрокраскопульт деган механизмлар кенг қўлланилмоқда.

Қурилиш ишларини комплекс равишда механизациялаш — қўл меҳнатини бутунлай суриб чиқармоқда ва уй-жой биноларини тиклаш, пардозлаш-меҳнат унумдорлигини 8—10 баравар ошириш имкониятини бермоқда.

Шаҳар бинокорлари қурилишларда темирбетон конструкциялари ва детальларини кўплаб қўлланиш мақсадида бирқанча ташкилий-техникавий тадбирларни амалга оширдилар. Жумладан, уй-жой бинолари учун детальлар тайёрлайдиган ишлабчиқариш корхоналари комбинати қурилиб, ишга туширилди. Комбинатнинг бетонқориш заводида механизмлар ёрдами блан серкавак бетондан ҳарбирининг оғирлиги 2—3,5 тонна келадиган йирик девор блоклари тайёрланмоқда. Иккиэтажли 6 квартирали уй-жой биносини қуриш учун шундай блоклардан фақат 250 тасигина кифоя қилади.

Шунингдек, бетонқориш заводида қаватлар орасини ёпиш учун ишлатиладиган йиғма темирбетон плиталар ҳамда турли ҳажмдаги уйлар учун йирик ва майда панельли плиталар тайёрланмоқда. Комбинатда пол учун тайёр, рандаланган тахталар, дераза ва эшиклар учун блоклар, том ёпиш учун тўсинлар ҳамда бошқа хил буюмлар тайёрлайдиган махсус механизациялаштирилган цех ташкил этилган. Ишлабчиқариш корхоналари комбинатида уй-жой бинолари учун тайёрланган детальлар қурилиш участкаларида йиғилади. Шундай қилиб, қурилиш участкалари йиғув цехларига айланиб бормоқдалар. Бу — бинокорлик ишларида индустриал методларни кенг қўлланишнинг натижасидир.

Комбинат корхоналарида йиғма темирбетон конструкциялари ва детальлари тайёрлаш процесслари поток усулида олиб борилмоқда. Бу эса маҳсулот ишлаб чиқаришни систематик равишда ошириб бориш ҳамда унинг сифатини яхшилаш имкониятларини бермоқда.

Олмалиқ бинокорлари партия ва ҳукуматимизнинг қурилиш сур'атларини тезлатиш, унинг сифатини яхшилаш, маҳаллий бинокорлик материалларидан имкони борича тўла ва унумли фойдаланиш ҳақидаги кўрсатмаларига оғишмай амал қилиб, дастлабки ютуқларни қўлга киритдилар. Броқ шаҳар бинокорлари эришилган ютуқлар блан қаноатланиб қолмаётирлар, улар қурилиш ишларини янада жадаллатиш имкониятини берувчи прогрессив усулларни топиш ва шу асосда меҳнаткашлар учун кўплаб юқори сифатли уй-жой, маданий-маиший бинолар қуриб бериш учун астойдил курашмоқдалар.

Яқинда шаҳар бинокорлари қурилишларда индустриал методларни қўлланишда катта муваффақиятга эришдилар. Бу ерда кўп каваклли бетондан биринчи қуйма уйлар қурилди. Уй-жой биноларини бу усулда қуриш қурилиш муддатини икки баравар қисқартирмоқда. Бундан ташқари маҳаллий материалдан тайёрланган бир кубометр бетон бино деворларини тиклаш учун сарфланадиган бир кубометр ғиштга нисбатан 33 процент арзондир.

Ҳозирнинг ўзидаёқ шаҳарда бундай усулда ўнларча уй-жой бинолари қурилди. Натижада давлатнинг уч миллион сўмдан ортиқ маблағи ва 15 миллион дона пишиқ ғишт иқтисод қилинди. Шаҳар қурувчилари маҳаллий бинокорлик материалларидан тобора кўпроқ ва унумли фойдаланишга алоҳида э'тибор бермоқдалар. Чунки бусиз қурилиш сур'атларини тезлатиб, унинг таннархини камайтириб бўлмайди. Бинокорлар маҳаллий материалларни қазиб олиш ва уларни тайёрлаш ишларини бутунлай механизациялаштирганлар.

Олмалиқ бинокорларининг бой иш тажрибаларини республикамиз, шу жумладан областимиз қурилиш участкаларига кенг ёйиш, шубҳасиз, жуда самарали натижаларни беради. Броқ Ўзбекистон ССР Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрлиги бу муҳим соҳага жиддий э'тибор бермаётир. Эртага очиладиган республика бинокорлари кенгашида қурилиш ташкилотларининг ишидаги камчиликларни ҳартомонлама очиб ташлаш блан бирга қурилиш ишларида илғор иш усулларини кенг қўлланаётган бинокорларнинг бой тажрибаларини ҳам пухта ва атрофлича ўрганишга алоҳида э'тибор бериш керак. Чунки қурилиш ишларида илғорларнинг иш усулларини кенг қўлланиш кустарьчиликка бутунлай хотима бериб, бу соҳалаги камчиликларни тезроқ тугатишга ёрдам беради.

П. ШУМИЛИН.

Дастлабки тажрибаларимиз

Областимизда жуда катта қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Мавжуд ғишт заводлари ва бошқа бинокорлик материаллари ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг маҳсулоти кўп миқдордаги қурилиш участкаларининг эҳтиёжини қондираолмаётир. Шу сабабли ба'зи участкаларда хомаш'ё етишмаганидан бинокорлар ва механизмлар бекор туриб қолаётир. Бу эса, иш сур'атини сусайтириб, қурилиш ишларининг қимматини ошириб юбормоқда.

Бизнинг завод коллективи ҳам тез-тез ғишт танқислигига дуч келиб турарди. Биз кўпчилик об'ектларни темирбетон блан қуришга қарор қилдик. Броқ, бизда асосан сув иншоотлари қурилиши учун темирбетон блоклари, конструкция ва детальлар ишлаб чиқарилар эди. Шу сабабли уй-жой, склад каби бинолар қуришда улардан фойдаланиб бўлмас эди. Бу қийинчиликдан қутулишнинг бирдан-бир тўғри йўли ички ресурслардан унумли фойдаланиш, яшириниб ётган резервларни ишга солиш, я'ни маҳаллий хомаш'ёдан бинокорлик материаллари тайёрлаш ишини йўлга қўйиш керак эди.

Илгарилари бизда бир қаватли уй-жой биноси қуришда пол тагидан тикланадиган столбачалар пишиқ ғиштдан қилинар эди.

Мен бу столбаларни бетондан тайёрлашни таклиф қилдим ва у яхши натижа берди. Бинокорлар бу столбаларга «тумбочка» деб ном бердилар. Бундай «тумбочка»лардан 700 таси 6000 дона ғиштнинг ўрнини босди. Дастлабки вақтда «тумбочка»лар ғиштдан арзонга тушмади, аммо улар ишлатишга жуда қулай ва ортиқча харажатларни кўплаб тежаш имкониятини берарди. Биз ҳозир «тумбочка»лар формасини такомиллаштириш ва унинг таннархини камайтиришга эришиш устида тажриба олиб бормоқдамиз.

Мен махсус блок проектини ишлаб чиқдим. Бу проект асосида тайёрланган блокларни ишлатиб 2 ишчи бир кунда ўртамиёна битта складни битказиши мумкин.

Коллективимиз олиб бораётган қурилишлар майда об'ектлар бўлганлиги учун ҳозир қўл меҳнати асосий ўрин тутади. Лекин шунга қарамай, темирбетон ва бетон конструкцияларни қўлланиш орқасида қураётган уйларимизнинг баҳоси камида 30—35 процент арзон тушаётир. Бу методнинг ишлабчиқаришга татбиқ этилиши корхонага ҳар йили давлатнинг юз мингларча сўмлик маблағини тежаш ҳамда қурилиш ишларининг сур'атини тезлаштириш имкониятини беради.

Тўғри, бу янгилик ҳали мукаммал эмас, уни такомиллаштираборши талаб қилинади. Жумладан, темирбетон ва бетон конструкциялар ишлаб чиқаришни механизациялаштириш керак. Бу — тайёрланаётган блокларнинг таннархини арзонлаштиришга имкон беради. Шунингдек, темирбетон ўрнига, струнбетон ишлатиб, анчагина металлни тежаб қолиш мумкин. Бунинг учун стропилларга ишлатиладиган струнбетонлар конструкциясини ва уларни бир-бирига бириктириш ҳамда мустаҳкамлаш системасини мукаммал ишлаб чиқиш керак.

Биз қўлланаётган методни, шубҳасиз, ҳарбир кичик қурилиш об'ектида бемалол қўлланиш мумкин. Йирик иншоот қурилишларини индустриал методда қуриш блан бирга бир қаватли 2—3 хонали уйлар қуришда ҳам темирбетон ва бетон конструкцияларни қўлланиш ҳаржиҳатдан қулай ва фойдалидир.

Л. ДАНИЛИН,

«Узводстрой» трести тажриба заводининг инженери.

Қурилишлар учун

Тошкентдаги 3-нчи ғишт-черепица заводининг коллективи бинокорларнинг республика кенгаши шарафига ўзаро социалистик мусобақани қизитиб юборишлари натижасида январь ва февраль ойи топшириғини муддатидан илгари бажариб, пландан ташқари 50 минг дона пишиқ ғишт ва 10 минг дона черепица ишлаб чиқарди.

Илғор ишчилардан С. Меҳмонов ғишт пиширишда машҳур новатор Дуванов методини қўлланиб, кундалик нормани икки баравардан ошириб бажаришга эришаётир. Шунингдек, С. Холтоева, Н. Шокиров, А. Ричко, Т. Исломов ва Т. Маҳкамов ўртоқлар ҳам илғор иш методларини қўлланиб, смена топшириғини 1,5—2 ҳисса дан бажармоқдалар.

З. ЭШОНХОНОВА.

Маҳаллий бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришни кўпайтирамиз

Халқимизнинг саноат молларига нисбатан ўсиб бораётган талабларини етарли даражада қондириш учун курашда маҳаллий саноат корхоналари алоҳида ўрин тутади. Жумладан, Сирдар'ё район маҳаллий саноат комбинати район аҳолисини кийим-кечак, уй-рўзғор буюмлари ва қурилиш материаллари блан та'минлаш соҳасида самарали ишлар қилмоқда. Шу бешйиллик мобайнида корхонада маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ҳам, унинг ассортименти ҳам анча ошди, янги ғишт заводи қурилиб, ишга туширилди.

Комбинат ишчи, хизматчи ва инженер-техник ходимлари белгиланган графикни тўла-тўкис бажариш орқали бешйиллик программани муддатидан олдин тугаллашга эришиш учун барча имкониятларни ишга солмоқдалар. Улар мавжуд ишлабчиқариш майдонидан, механизмлар ва асбоб-ускуналардан унумли фойдаланиш, рационализаторлик ва ихтиро'чилик ҳаракатини қизитиб юбориш, бракка қарши кескин кураш натижасида ой сайин катта ютуқларга эришмоқдалар.

Комбинатда 1954 йил топшириғи муддатидан 40 кун олдин бажарилди, йил охиригача пландан ташқари 300 минг дона ғишт, 34 минг квадрат метр қамиш плитаси ишлаб берилди. Комбинат бўйича давлатга 126 минг ўрнига 204 минг сўм жамғарма берилди. Ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг сифати анча яхшиланди ва унинг таннархи планда белгиланганидан 2 процентга яқин камайтирилди. Ғишт, қамиш плитаси ва чий ишлаб чиқаришнинг ошиши районда қурилиш ишларини жонлантириб юборишга бирмунча ёрдам берди.

Қишлоқларда қурилиш ишларининг кенг миқ'ёсда олиб борилиши — янги МТСлар, молхоналар, сутчилик ва товуқ фермалари каби турли хўжалик бинолари, маданий-маиший бинолар, уй-жойлар қурилиши маҳаллий бинокорлик ресурсларидан тўла ва унумли фойдаланишни талаб этади. Яқинда КПСС Марказий Комитетининг қурилиш бўлимида бўлиб ўтган кенгашда маҳаллий бинокорлик материаллари, жумладан ғишт, черепица, қамиш плитаси ва чий ишлаб чиқаришни энг кўп даражада кенгайтириш қурилиш ишларини янада яхшилашнинг энг муҳим, туб масалаларидан биридир, деб кўрсатилди. Бу тадбирни амалга ошириш—ишни тезлатиш, ишчи кучи ва транспорт харажатини камайтириш, бинокорлик материалларига нисбатан бўлган етишмовчиликни қоплаш имкониятини беради. Бизнинг районда бундай маҳсулотларни кўплаб ишлаб чиқариш учун жуда катта имкониятлар бор. Қамиш ва чий запасимиз жуда кўп бўлиб, броқ улардан ҳозиргача талабга жавоб берадиган даражада фойдаланаолмаётирмиз.

Шунинг учун ҳам комбинат коллективи ўтган йили қўлга киритган ютуқлари блан қаноатланиб қолмай, бу йили ундан ҳам юқори кўрсатгичларга эришиш учун бор кучини сафарбар қилмоқда. Цехлар, бригадалар ўртасида йил бошидан маҳсулот ишлаб чиқаришни систематик равишда ошириб бориш, унинг сифатига алоҳида э'тибор берган ҳолда таннархини камайтираборши учун социалистик мусобақа қизитиб юборилди. Бу тадбир самарали натижа бермоқда. Январь ойи планни ғишт заводида 100 процент, қамиш плитаси ишлаб чиқарувчи участкада эса 210 процент бажарилди. Умуман комбинат ойлик топшириқни ялпи маҳсулот бўйича 127 процент, товар маҳсулоти бўйича 136 процент қилиб бажарди. Февраль ойида ҳам пландан ташқари бирнеча 10 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Ҳозир комбинат бўйича кундалик нормасини бажармайдиган ишчи деярлик йўқ. Й. Жумаев, Х. Ҳидирова, И. Сторожов ўртоқлар сингари ўнлаб ишлабчиқариш илғорлари смена нормаларини систематик равишда 1,5—2 баравар ошириб бажариб, ҳозир 1956—1958 йиллар ҳисобига ишламоқдалар.

Корхона коллективи бу йили район меҳнаткашларига 2 миллион дона пишиқ ғишт, 1 миллион дона черепица, 50 минг квадрат метр қамиш плитаси, чий ва бошқа хил бинокорлик материаллари ишлаб бериш мажбуриятини олган. Биз бу мажбуриятни тўла-тўкис бажариш учун ички резервларни қидириб топиб, уларни ишга соламиз.

Ма'лумки, меҳнат унумдорлигини оширишда қўл кучи блан қилинадиган ва оғир меҳнат талаб этадиган ишларни механизациялаштириш, электр энергиясидан кенг фойдаланиш жуда катта роль ўйнайди. Аммо комбинатда кўпгина ишлар, айниқса, бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш процесслари жуда кам механизациялаштирилган. Бу процессларни механизациялаш учун бизга кўчма электростанция зарур. Бу ҳақда биз Облместпромга бирнеча марта мурожаат қилдик, аммо талабимиз ҳамон қондирилмай қолиб келмоқда. Агар кўчма электростанция қурилиб, ишга туширилса корхонанинг ишлаб чиқариш қуввати ҳозирги даражадан анча ошади, район аҳолисининг комбинат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжи кўпроқ қондирилади. Облместпром раҳбарлари бу масалани тезроқ ижобий ҳал қилишга киришишлари керак.

А. ҚАҲҲОРОВ,

Сирдар'ё райпромкомбинатининг директори.

РЕПОРТАЖ

ПОЛИГОНДА

Яқиндагина баланд-пастликлардан, тошлоқдан иборат бўлган бу жойларда ҳозир қатор-қатор қурилган кўркам уйларни, шоссега чиқадиган кўчанинг икки четига биртекисда ўтказилган тол ва теракларни кўриб баҳрингиз очилади.

— Пеньков Ефим Григорьевич,— деб таништирди ўзини қора мўйловли, эгнига калта чопон, бошига қулоқчин ва оёғига керза этик кийган, ёши элликлар чамасидаги қорачадан келган, ўртабўйли киши.

— Хўш, келинглар, хизмат?— сўради у, биз блан кўришиб бўлгач.

— Сиз ким бўлиб ишлайсиз?— сўрадик ундан. У, ўйнрак қора кўзларини бизга тикканча, ўзича хаёл сураётгандай жилмайиб:

— Цех бошлиғи бўлиб ишлайман. Сизларни нима қизиқтиради?

— Бизни мана шу корхона қизиқтиради.

— Бу— темирбетон конструкциялари ва детальларини тайёрловчи Тошкент полигон заводи, кўплар қисқагина қилиб полигон дейишади.

— Завод қачон ташкил қилинган?

—1953 йилнинг охирларида ишга туширилган бўлса ҳам, асосан 1954 йил августида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қурилишлар учун йиғма темирбетон конструкциялар ва детальлар ишлаб чиқаришни ривожлантириш тўғрисида чиқарган қароридан сўнг дурустроқ ишлайбошлади. Нега десангиз, олдин бизга деярлик ҳечким заказ бермас, ишлаб чиқарган маҳсулотимизни оладиган ташкилот топилмас эди. Ўзимиз уларни турли ташкилотларга ялиниб-ёлвориб ўтказар эдик. Қайси қурилишга борманг, фундаментидан тортиб дераза ва эшикларнинг перемичкаларигача ғиштдан тикланаётганини кўрардингиз-да.

Цех бошлиғи зўр ғайрат блан ишлаётган ишчиларга завқланиб қараб қўйиди-да сўзида давом этди:

— Кўрдингизми қандай ишлашаяпти, бизда ҳамма астойдил ишлайди. Бу азаматларнинг ҳаммаси ҳам бири-биридан ўзаман дейди. Улар қанча кўп конструкция ва детальлар ишласалар, қурилишлар шунча тез ва арзонга битади. Бугун қуруқ ер бўлиб турган жойда эртага битта кўркам бино қурилса, бирнеча оила ўша маданий уйларга кўчиб кирса, кўрганларнинг завқи келса — бу қандай қувонч! Шунинг учун ҳам бу меҳнатсеварлар ҳарбир минутдан унумли фойдаланишга тиришадилар.

—Заводда нималар ишлаб чиқарасизлар?

— Темирбетон перемичкалар, қоплагич плиталар, бардюр тошлари, тайёр зиналар, фундаментлар учун бетон блоклар, девор блоклари тайёрлаймиз ҳамда кўпгина майда заказларни бажарамиз. Асосий хомаш'ёмиз текин. Кўриб турибсизки, бу ерда нима кўп — тош кўп. Бизга цемент ва тахта бўлса бас. Тош майдалайдиган, бетон қорадиган машиналар ёрдами блан бўлажак уйларни ясайберамиз.

— Бу конструкциялар қандай қилиб тайёрланади?

— Уларни ясаш жуда осон. Тошни олиб келиб тош майдаловчи машинага соламиз. Майдаланган тошларни, я'ни йирик шағални цемент блан сувга қорамиз ва бетономешалкада яхшилаб аралаштириб, автокран ёрдами блан тахтадан сандиқсимон қилиб ясалган турли типдаги қолипларга солинади ва устидан цемент блан сувалади. Қолипда қуригач, тушириб олинади—шу блан конструкция тайёр, олиб бориб бирини-бирига улаб, бинони тиккайтирабераcиз. Бинони темирбетон конструкциялар блан қуриш ҳам қулай, ҳам арзон тушади. Бино ҳам тез битади, ҳам мустаҳкам ва сифатли бўлади.

Ефим Григорьевич темирбетон конструкция ва детальларнинг афзаллиги, улардан қурилган уйнинг ёзда салқин, қишда иссиқ бўлиши тўғрисида шундай ҳаяжонланиб гапирардики, худди ўша уйларни кўз ўнгимизда кўриб тургандек, у блан бирга кириб, томоша қилиб юргандек бўлдик.

— Хўш, план қандай бажарилаётипти?—сўрадик биз Пеньковдан.

— Ёмон эмас, берилган заказларни ошиғи блан бажариб турибмиз. Ўтган йили 2500 кубометр конструкция бердик. Январь ойида 300 донадан кўпроқ йирик ковакли девор блоклари тайёрладик. Бу йил завод ўтган йилдагидан 2—3 ҳисса кўп маҳсулот ишлаб бериши керак. Шу мақсадда яқинда 2 та янги бетономешалка келтирилди. Ишлабчиқариш майдонини кун сайин кенгайтириб бораётирмиз. Бу эса ўз навбатида бизга маҳсулот тайёрлашни кун сайин ошириб бориш имкониятини бермоқда.

Областимиздаги темирбетон конструкциялар тайёрловчи бу тўнғич корхонанинг тобора кенгайиб, ишлабчиқариш қуввати ошиб бораётганлигини кўриб беҳад қувонасиз. Ҳозир бу ерда 21 хил конструкция ва детальлар тайёрланмоқда. Яқинда Тошкент шаҳар қурилиш трестининг бош инженери Ш. Хўжаев «Ташгорпроект» лойиҳаловчилари блан ҳамкорликда бинонинг ҳамма қисмларини, жумладан томи, эшиги ва деразаларини, балконларини, водопровод ва канализация ускуналарини темирбетон корхоналарида тайёрлаш проектини ишлаб чиқди. Тез вақт ичида полигонда бу проект асосида йиғма конструкция ва детальлар ишлаб чиқарилади. Шунда Тошкентда ҳам Москва, Ленинграддаги сингари ҳашаматли биноларни бирнеча кун ичида битказаберамиз. Ҳа, бино қурилмайди, темирбетон корхоналарида ишлаб чиқарилган тайёр фундамент, цоколь, девор, пол, дераза, эшик, том ва балконларни бино қурилиши керак бўлган ерда йиғилади, холос. Қурилиш участкалари йиғув цехларига айланади. Бунга жуда оз вақт қолди.

З. ИСРОИЛОВ.

Темирбетон конструкциялари ва детальлари тайёрловчи Тошкент полигон заводининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари бинокорларнинг республика кенгашини меҳнат соҳасида янги ютуқлар блан кутиб олдилар. **Суратда:** 1. Кундалик нормани 1.5 ҳисса ошириб бажараётган бетон қоручи А. Аҳмедов иш устида. 2. Кўпкавакли бетонни қолипга қуйиш пайти.

В. Салов фотолари.

Мамлакатга тобора кўпроқ пахта ва чорвачилик маҳсулотлари етказиб бериш учун замин яратайлик!

Ўртачирчиқлилар ғайрат блан ишлашлари керак

ТЎЙТЕПА, («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Ўртачирчиқ районида ўтган йили пахтачилик соҳасида қилинган ишларнинг якуни жуда ёмон бўлди. Ҳар гектар ердан олинган ҳосил 4,8 центнердан камайиб кетди. Давлатга 250 тоннадан ортиқроқ пахта кам топширилди.

Колхозларда чорвачилик, бедачилик ва шоликорлик соҳасидаги белгиланган топшириқлар ҳам бажарилмади. Беда майдонини қисқартиш ҳисобига бошқа экинлар экилди, беда ҳосили кескин камайиб кетди.

Бу аччиқ сабоқлардан кейин ҳам колхозларда ўтган йилдаги хатоларнинг такрорланишига йўл қўйилаётир. Район ташкилотларининг ёнгинасида бўлган Сталин номли колхоз ўтган йилларда пахтадан юқори ҳосил етиштириб, районлагина эмас, область миқ'ёсида танилган қишлоқ хўжалик артелларидан бири эди. Колхоз пахтакорлари 1950 йилда колхоз бўйича гектаридан 34,5 центнердан ҳосил етиштириб, илғор колхозлар қаторига ўтиб олган эди.

Лекин, колхоз кейинги йилларда пахтачилик соҳасида орқага кетди, ҳосил эса камайди. 1953 йили гектаридан 22,2 центнердан пахта ҳосили етиштирган бу колхоз 1954 йили пахта тайёрлаш планини бажараолмай, ҳар гектаридан олинган ҳосил 17,5 центнерга тушиб қолди.

Колхоз хўжалигида шоликорлик блан шуғулланадиган бригадалар бор. Беда майдони ҳам анчагина. Бу соҳаларда белгиланган планлар ҳам ўлда-жўлда бўлиб қолди. Кейинги икки йил ичида 79 гектар беда майдони камайиб кетди. Шоли ҳосили эса 18 центнерга тушиб қолди.

Колхоз жамоат хўжалигининг пасайишига колхоз правлениесининг фаолиятсизлиги сабаб бўлаётир. Ўртоқ И. Назаров бирнеча йилдан буён колхоз раиси бўлиб ишлайди. Бу даврда колхоз партия ташкилотининг секретари 7 марта алмаштирилди, бригадирлар 12 марта янгиланди, ҳосилот советининг раиси ва агрономлар тез-тез ўзгартирилиб турилди. Лекин ўртоқ Назаров ҳамон: «ёмон ишладик, хатоларни тузатамиз» деб ва'да қилади-да, сувдан қуруқ чиқаберади. Бу йил колхознинг йиллик ҳисобот йиғилишида ҳам раиснинг ўша ва'далари яна такрорланди, хатолар э'тироф қилинди, яхши ишлаш ҳақида колхозчиларга ва'да берилди.

Э'тироф қилинган хатолар қандай тузатилмоқда? Фактларга мурожаат қилайлик: Чигит экиладиган 150 гектар ер ҳайдалгани йўқ, янгилан беда экиладиган майдон ҳам экишга тайёрланмаган.

Колхоз 1000 гектардан ошиқ суғориладиган экин майдонига эга. Бу ерлар шароитида мелиоратив тадбирларни ўз вақтида ўтказиш, ариқ-зовурларни тозалаш ва ирригация тормоқларини тартибга келтириш жуда муҳимдир. Ўтган йиллар давомида ерларнинг мелиоратив аҳволини яхшилаш учун давлат томонидан катта ёрдам берилди. Еросги сувларини қочирадиган янги коллекторлар очилди. Кейинги икки йил ичида экскаватор ва машиналар кучи блан 800 минг кубометрдан ошиқ тупроқ ишлари бажарилди.

Бу ёрдамлар колхозда янги ерларни ўзлаштириш ва суғориладиган ерларнинг мелиоратив аҳволини яхшилаш учун катта имкониятлар яратиб берди. Лекин, колхоз правлениеси бу муҳим ишга э'тибор бермай келаётир. Куз ва кўклам фаслида ирригация тормоқларини тузатиш, тозалаш юзасидан берилган топшириқлар бажарилмади. Район сув хўжалик системасининг берган графигига мувофиқ ҳар куни 180 — 200 колхозчи ирригация тормоқларида ишлаши керак, лекин бу ишда фақат 80 — 100 колхозчи ишламоқда.

Ирригация тормоқларида ишлаётган колхозчиларнинг меҳнат унумини ошириш учун зарур чоралар кўрилмайди. Зовурларни тозалаш блан банд бўлган колхозчиларга яхши шароит яратиб берилмаган, улар ишлабчиқариш қуроллари блан тўла та'минланмаганлар.

Колхозда ўриб-йиғиб олинган беда миқдори ҳам йил сайин камайиб кетмоқда. Шу кунларда эски бедапояларни парвариш қилиш, ўғитлаш, борона солиш жуда муҳим агротехника тадбиридир. Лекин ҳали бирор гектар бедазорга ўғит сепилмаган, борона ҳам қилинмаган. МТСнинг бу колхоздаги агрономи ўртоқ Холматов кўклам фаслида ўтказиладиган агротехника тадбирларини амалга оширишга ҳамон киришгани йўқ.

Колхозда жамоат хўжалигининг пасайишига ва пахта ҳосилининг камайиб кетишига асосий сабаблардан яна бири, артель Уставининг бузилишига йўл қўйилганидадир. Правление раиси ўртоқ Назаров колхозчиларга аванс бериш системасини бузиб келди. Правление атрофидаги «катта»ларнинг кўпи 5 — 10 минг сўмлаб пул, тонналаб ғалла қарз бўлиб қолганлар. Далада ҳалол меҳнат қилган колхозчилар эса ишлаган меҳнат кунлари учун тегишли бўлган ҳақларини ололмайдилар. Бу аҳвол колхозда меҳнат унумининг пасайишига, ба'зи колхозчиларнинг жамоат меҳнатидан четлаб қолишига сабаб бўлмоқда.

Меҳнатни ташкил қилиш ва айниқса далачилик бригадаларини мустаҳкамлаш соҳасида ҳам жиддий камчиликлар мавжуд. Бригадаларга ишлабчиқариш воситалари ва ишчи кучи тўғри тақсимланмаган, 6-нчи, 8-нчи ва 9-нчи бригадаларда шу кунларда ҳам далада ишлаётган колхозчиларнинг сони 7 — 8 кишидан ошмайди. 70 — 80 гектар экин майдонига эга бўлган бригадаларга 10 — 11 колхозчи бириктилган, холос. Юқоридаги аҳволлар чигит экишга тайёргарлик ишларининг чўзилишига сабаб бўлаётир.

Бу йил Сталин номли колхозда 730 гектар майдонга чигит экилиши керак. Шунга қарамай тайёргарлик ишлари мутлақо қониқарсиз аҳволда. Минерал ва маҳаллий ўғитларни далага чиқариш ишлари ҳам талабга жавоб бермайди.

Сталин номли колхозда рўй бераётган жиддий камчиликларни 1-нчи МТС зонасидаги Ворошилов номли колхозда ҳам учратасиз. Ворошилов номли колхоз бу йил 1000 гектардан ортиқ майдонга чигит экиши керак. Лекин 1-нчи МТС раҳбарлари бу колхозда механизация воситаси блан қилинадиган ишларнинг ўз вақтида бажарилишига эришмаётирлар. Янги, прогрессив агротехникани амалга ошириш тўғрисида жуда кўп гап-сўзлар бўлмоқдаку, лекин тор қаторли қилиб экиладиган майдон чигит экишга тайёрлангани йўқ.

Ўртачирчиқ район колхозларида далаларни чигит экишга тайёрлаш учун қилинаётган ишлар шу куннинг талабига жавоб бермайди. Район партия, совет ташкилотлари, МТС раҳбарлари далачилик ишига шу куннинг талабига мувофиқ раҳбарлик қилишлари керак.

Т. ОРИПОВ.

Мўл ҳосил учун курашмоқдалар

Ховос районидаги Молотов номли колхоз а'золари бу йил пахтадан мўл ҳосил олиш учун кўкламги дала ишларини ҳартомонлама қизитиб юбордилар.

Колхоз пахтакорлари бу йил 2200 гектар ерга чигитни янги, прогрессив усулда экиш учун пухта замин ҳозирлаётирлар. Айниқса коммунист Р. Эгамбердиев, М. Сувонов, М. Раҳимов ўртоқлар бошлиқ бригада а'золари зўр ғайрат блан меҳнат қилаётирлар. Бу бригадаларнинг пахта майдонлари етарли даражада ўғитланиб, ҳайдалиб қўйилди.

Шунингдек, Т. Жалилов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадасида ҳам экиш кампаниясига тайёргарлик ишлари қизғин давом этмоқда. Бригада а'золари зўр уюшқоқлик блан меҳнат қилиб, 74 гектар пахта майдонларини ҳайдаб экишга тахт қилиб қўйдилар. Бригада а'золари ўтган йилги муваффақиятлари блан чегараланиб қолмай, бу йил ҳар гектар ердан 36 центнердан ҳосил олиш учун кунлик нормани 1,5—2 ҳиссадан ошириб бажараётирлар.

Х. КАРИМЖОНОВ.

Иш унуми оширилаётир

Гулистон районидаги «Красная заря» колхозининг пахтакорлари чигит экишга зўр уюшқоқлик блан тайёрланиш учун меҳнат унумини кундан-кунга ошираётирлар.

Колхоз пахтакорлари бу йил агротехниканинг янги, прогрессив усулини кенг қўлланиб 280 гектар ерга чигитни 60X60 ва 130 гектар ерга 60X45 сантиметр схемаси бўйича квадрат-уялаб экиш учун пухта замин ҳозирламоқдалар.

Колхоз а'золари ер ҳайдаш, ерларнинг шўрини ювиш, баланд-паст ерларни текислаш, маҳаллий ўғитларни ташиш, ариқ-зовурларни тозалаш ва шу сингари кўкламги ишларни социалистик мусобақа асосида олиб бормоқдалар. Натижада 700 гектарга яқин ер чигит экишга тайёрлаб қўйилди.

Колхознинг «Правда Востока» ва «Янги ҳаёт» участкаларида чигит ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари экиладиган 500 гектар ерга яхоб берилди.

Колхознинг Солижон Каримов, Ҳамдам Қурбонов ўртоқлар бошлиқ бригада а'золари пахта майдонларини ҳаммадан илгари сифатли қилиб ҳайдаб қўйдилар. Улар шу кунларда ариқ ва зовурларни тозалаш, маҳаллий ўғитларни кўплаб ташиш ишларини қизғин давом этдирмоқдалар. Бригада а'золаридан Т. Карамалиев, М. Алиев ўртоқлар ариқ-зовурларни тозалашда кунлик иш нормаларини икки ҳиссадан адо этаётирлар.

1-нчи МТСнинг шу колхозда хизмат қилаётган Ким Михаил ва С. Сейдеметов ўртоқлар бошлиқ трактор бригадаларининг механизаторлари ер ҳайдашда, трактор, сеялка ва шу сингари механизмларни янги усулга мослашда юқори кўрсаткичларга эришиб, колхозчиларнинг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Бу трактор бригадалари трактор ва сеялкаларни янги усулга тўла мослаб бўлдилар. Ҳозир культиватор ва пахта териш машиналарини мослаштираётирлар.

Т. РЎЗИБОЕВ.

ИЛҒОР КОЛХОЗЛАР ТАЖРИБАСИДАН

Маҳсулдор чорвачиликни янада ривожлантирамиз

С. РАҲМАТУЛЛАЕВ

Паркент районидаги «Коммуна» колхозининг раиси

КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг «Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш тўғрисида» деб чиқарган тарихий қарорида яқин йиллар ичида чорвачиликни кескин ривожлантириш ва уни аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига ва саноатнинг хомаш'ёга ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондиришга имкон берадиган даражага етказиш асосий вазифа қилиб қўйилади.

Бизнинг районимиз тоғ ва адирлар оралиғида жойлашган бўлиб, колхозларимиз асосан ғалла ҳамда чорвачилик блан шуғулланадилар. Колхозларимиз серўт яйловга ва ем-хашак етиштириш базасига эга. Шуни э'тироф қилиш керакки, районимиздаги кўпгина колхозлар, шу жумладан, бизнинг колхоз ҳам жамоат чорвачилигини юксалтириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш учун бу резервлардан тўла ва самарали фойдаланмадилар.

Колхозимиз а'золари Пленум қарорини зўр қониқиш блан кутиб олдилар. Улар чорвачиликнинг барча турлари — майинжунли қўйчилик, сер жун эчкичиликни янада ривожлантириш ва улардан мунтасил кўп маҳсулотлар олиш тадбирларини белгилаб, уни амалга оширишга киришдилар.

КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумидан кейин колхозимизда чорвачиликни ривожлантиришда сезиларлик силжиш бўлди. Колхозда йилқичилик, чўчқачилик, асаларичилик фермалари ҳам ташкил қилинган. Чорва қишловига етарли миқдорда ем-хашак жамғарилиб тайёргарлик кўриб қўйиш блан бирга, молларни қишда ёпиқ, иссиқ бинолардa асраш йўлга қўйилди.

Майин ва ярим майинжунли қўй ва эчкилар сонини кўпайтириш, жайдари қўйлар зотини яхшилаш муҳим аҳамиятга эгадир. Асосан яйловларда боқиладиган жайдари қўй-эчкилар зоти яхшиланса, улар гўшт блан бирга сифатли жун ва тери ҳам беради. Бунинг учун майинжунли қўй-эчкиларни урчитиб кўпайтириш блан бирга жайдари қўйларни зотдор майин-жунли қўчқорлардан қочириб, уларнинг энг яхши дурагайларини кўплаб урчитишимиз керак. Шундагина зоти яхшиланган, сифатли маҳсулот берадиган қўй-эчкилар сонини ва чорвачилик ялпи маҳсулотини тез кўпайтирамиз. Шу блан бирга илғор зоотехника тадбирларини тўла амалга ошириб, чорвачилик маданиятини ҳам оширишимиз керак.

Колхозимизда 3300 бош қўй, 1300 эчки бор. Биз 1952 — 1953 йилларда оддий эчкининг ҳарбиридан атиги 400 граммдан дағал жун қирқиб олдик. Жун сифатсиз бўлгани учун нархи арзон бўлди. Бошқача қилиб айтганда, ўрта ҳисоб блан ҳарбир эчкидан 4 — 4,5 сўмдан даромад олинди, холос.

Демак, молларнинг наслини яхшиламасдан туриб, чорвачиликдан катта даромад олиб бўлмас экан. Буни колхозчиларимиз яхши биладилар. Шунинг учун 1952 йилда колхозга 15 та «Ўзбекистон» такаси келтирилди. Мавжуд жайдари эчкилар «Ўзбекистон» эчкиси блан чатиштирилди. Эчкилардан олинган дурагайлар танланиб, тўғри парвариш қилинди ва урчитилди. Шунинг натижасида колхоз ўтган йил майинжунли, сермаҳсулот 386 бош зоти яхшиланган эчкиларга эга бўлди. Зотли эчкилар сонини янада кўпайтириш учун 1954 йилнинг кузида 289 жайдари ва дурагай эчки «Ўзбекистон» такасидан урчитилди. Шундай қилиб, зоти яхшиланган эчкилар сони 700 тага етказилди.

СССР Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг қарорига мувофиқ ўтган бир йил мобайнида майинжунли бир қўйдан олинадиган жунни камида 4,7 килограммга, дағал жунли бир қўйдан жун қирқишни камида 2,2 килограммга кўпайтириш белгиланган. Колхоз эчкилар зоти-

ни яхшилаб, улардан олинадиган маҳсулотни оширишга ҳам эришмоқда. Масалан, ўтган йил эчкиларнинг ҳарбиридан ўрта ҳисобда 2,5 килограммдан майинжун қирқиб олинди. Колхоз 1953 йилга қараганда ўтган йил ҳарбир эчкидан 5 баравардан ортиқ — 30 сўмдан даромад олди.

Колхозда асосан жайдари қўйлар боқилиб, улардан жуда кам, сифатсиз, саноатимиз талабига мутлақо жавоб бермайдиган жун олинар эди. Колхоз правлениеси, бошланғич партия ташкилоти қўйчилик соҳасидаги ишларни ҳам узил-кесил яхшилаш ишини бошлади. Партия ва ҳукуматимизнинг бераётган катта ёрдамла туфайли бу вазифа ҳам ижобий равишда ҳал қилинмоқда.

Биз давлатдан майинжунли «Линколинь» зотли қўчқор олиб уларни яхши парвариш қилдик, колхоз шароитига ўргатдик. Қўйчилик фермасидаги совлиқлардан 900 тасини танлаб уларни сун'ий усулда зотли қўчқорлардан қочирдик. Бўғоз совлиқларни алоҳида асраб боқмоқдамиз. Қўралар озода тутилади, қўйлар вақти-вақтида блан зоотехника кўригидан ўтказилиб, соғлиғи текширилиб турилади. Кечалари қўйлар остига тўшамалар солинади. Бу соҳада зоотехник ўртоқ М. Саидов чўпонларга яхши ёрдам бермоқда.

Биз колхозимизда етиштирилаётган зотли қўйларнинг ҳарбиридан 7 — 8 килограммга етказиб майинжун қирқиб олишни мўлжалламоқдамиз. Улар тўғри асралиб, парвариш қилиниб вояга етказилса, тирик вазни оддий қўйлардан қарийб икки баравар ортиқ — 80 — 90 килограммгача бўлиши мумкин.

Колхозимиз чорвачиликнинг бошқа соҳаларини ҳам, айниқса сигирчиликни ривожлантиришга зўр э'тибор бермоқда. Ҳозир сигирлар қўлда боқишга кўчирилди, уларни асраш ва боқиш ишлари яхшиланди. Колхозчиларимиз фидокорона меҳнат қилиб сигирларни йил бўйи сувли ем-хашак блан боқишни та'минлайдиган базани яратдилар. Натижада сигирлар сути кўпаймоқда. Масалан, илгари яйловда боқилган сигирлардан фақат 400 килограммга яқин сут соғиб олинган бўлса, ўтган йили қўлда боқилган ҳарбир сигирдан 650 килограммдан ортиқ сут олинди.

Биз сигирларни оғилга кўчириш блан бирга, уларнинг зотини яхшилаш юзасидан ҳам иш олиб бормоқдамиз. Бунинг учун 150 сигирни зотли буқалардан қочирдик.

Қорамолчилик учун моддий-техника базаси яратиш тадбирлари ҳам амалга оширилмоқда. Ўтган йил янги типда сигирхона, бузоқхоналар қурилди. Чорвачиликдаги асосий ишларни машиналаштириш планлаштирилди. Бу тадбирлар сигирлар сутини тезда кўпайтиришга имкон беради. Колхозимиз чорвадорлари Пленум қарорига амалий иш блан жавоб бериш учун социалистик мусобақани кучайтириб, бу йил ҳарбир сигирдан соғиб олинадиган сутни 1500 килограммга етказиш юзасидан оширилган мажбурият олдилар.

Колхозимизда чорвачиликнинг энг тез етиладиган тормоғи чўчқачилик ҳам яхши ривожланмоқда. Чўчқабоқар ўртоқ И. Юнусов ўтган йили пландаги 40 ўрнига 152 чўчқа боласи олди. У, бу йил ҳарбир она чўчқадан янада кўп бола олишни мўлжалламоқда.

Чорвачиликни ривожлантириш туфайли колхоз ўтган йили давлатга жун топшириш планини 112 процент адо этди. Давлатга 52 минг килограмм сут етказиб берилди, гўшт, тери ва бошқа маҳсулотлар топшириш плани бажарилди. Шундай қилиб, колхоз 1954 йилда чорвачиликдан 713.865 сўм даромад қилди.

Колхозимиз чорвадорлари майин жунли қўй-эчкиларни вужудга келтиришда, сигирлар зотини яхшилашда олимлар блан ҳамкорликда иш олиб бормоқдалар. Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик илмий-текшириш институтининг илмий ходими П. Ф. Кияткиннинг бу соҳадаги хизмати каттадир. Ўртоқ Кияткин ферма мудири С. Турсунов, чўпонлардан Р. Муждабоев, Ч. Аҳмедов, К. Носиров, М. Норматов ўртоқлар блан биргаликда иш олиб борди ва ижобий ютуқларни қўлга киритди. Колхозимизда майин жунли қўй-эчкилар йил сайин кўпаймоқда.

Колхозимиз деҳқончилигида ғаллачилик асосий ўринни эгаллайди. Сабзавот етиштириш ҳам кенгаймоқда. Ғаллачилик чорвачилик ем-хашак базасини мустаҳкамлашда ҳал қилувчи роль ўйнайди. Биз бундан ташқари чорвачилик учун ем-хашак бўладиган экин майдонларини ҳам яна кенгайтирамиз. Кўкат конвейерини уюштирамиз. Молларга силос қилиб бериш учун маккажўхори экамиз. Беда ва бошқа экинларни агротехника талабларига мувофиқ парвариш қилиб, улардан мўл ҳосил етиштирамиз. Бу йил картошка майдони ҳам анча кенгайди. Унинг чиқитларидан ҳам мол озиғи учун фойдаланамиз.

Партиямиз Марказий Комитети январь Пленумининг қарори биз чорвадорлар учун жанговар программа бўлиб, унда чорвачиликни ривожлантириш йўллари аниқ кўрсатиб берилган. Биз бутун куч ва имкониятларимизни ана шу программани амалга оширишга сафарбар этамиз ва чорвачилик соҳасида янгидан-янги ютуқларни қўлга киритиш учун курашамиз.

САВОЛЛАРГА ЖАВОБ

Об-ҳаво қандай ўзгаради?

Газетхонлардан Ш. Қаюмов (Тошкент шаҳри), Н. Йўлдошева (Сирдар'ё райони) ва С. Қосимов (Калинин райони) ўртоқлар об-ҳавонинг ўзгариб туриш сабаблари тўғрисида ма'лумот беришни сўраганлар. Қуйида биз шу ўртоқларга жавоб қайтардик.

Эртага қандай об-ҳаво бўлади?

Бу савол ҳаммамизни ҳам қизиқтиради. Чунки келгусида бўладиган об-ҳавони олдиндан билиш турмушимиз учун, айниқса, қишлоқ хўжалиги, ҳаво ҳамда денгиз транспорти учун катта аҳамиятга эга.

Ма'лумки, кишилар жуда қадим замонлардан бери табиатга қарам бўлишдан қутилмоқ учун, унинг ўзгаришларини олдиндан билиб олишга ва унга қарши чора кўриб қўйишга ҳаракат қилиб келганлар. У вақтларда кишилар об-ҳавонинг кўп ҳодисаларини (масалан, момақалдироқ, дўл, бўрон ва шу кабиларни) яхши тушунабилмаганликлари сабабли уларни «илоҳий кучлар» келтириб чиқаради деб ўйлаганлар.

Жамиятнинг ривожланабориши блан фан об-ҳаво ҳодисалари тўғрисидаги бундай тасаввурларнинг бутунлай нотўғри эканлигини илмий асосда исбот қилаборди.

Об-ҳавонинг ўзгариш сабабларини ҳисобга олиб бориш, унинг ўзгариш қонуниятларини аниқ билиш келгусида қандай об-ҳаво бўлишини олдиндан айтиб бериш имкониятини беради. Об-ҳавони ва унинг ўзгариш сабабларини ўрганучи ҳамда олдиндан айтиб бериш блан шуғулланучи фанга синоптик метеорология дейилади.

Биз аввало об-ҳаво ўзгариши нималарга боғлиқ эканлигини кўриб ўтайлик.

Атмосферада, я'ни Ерни ўраб олган ҳаво қатламида рўй берадиган ҳамма ҳодисалар, асосан, қуёш нурининг та'сири остида бўлади. Қуёш нури атмосфера орқали ўтиб, Ерга етиб келади ва уни иситади. Ер эса ҳавонинг ўз сиртига яқин бўлган қатламини иситади. Броқ Ер сиртининг турли қисмлари — океанлар, денгизлар, ўрмонлар, саҳролар, қирлар ва тоғлар бирхилда исимайдилар. Демак, уларни қоплаган ҳаво ҳам турлича исийди, турли хил сув парлари ва чанглар блан бойийди. Шунинг учун ҳам у ҳархил хусусиятга эга бўлади.

Ўз хусусиятлари блан бир-бирларидан ажралиб турувчи шундай ғоят катта ҳажмли ҳаво бўлакларига ҳаво массалари дейилади. Ҳаво массалари Ер сиртининг ҳарқандай қисмида ҳосил бўлаолади. Ҳаво массаларининг доимий тез-тез тўпланадиган, я'ни ҳосил бўладиган жойлари борлиги ҳозирги вақтда аниқланган. Арктика — ҳаво массаларини ҳосил қилучи ана шундай жойлардан биридир. Арктикада ҳосил бўлган ҳаво массалари арктик ҳаво массалари деб аталади.

Ҳаво массалари атмосферада доимо ҳаракатда бўладилар. Ҳаво массаларини бир жойдан иккинчи жойга кўчирувчи сабаб — илиқ ва салқин ҳаво массалари ўртасидаги «кураш»дир. Салқин ҳаво илиқ ҳавога нисбатан зичроқ (оғирроқ) бўлганлиги учун, юқорига кўтарилаётган илиқ ҳаво ўрнини эгаллашга ҳаракат қилади. Бу эса икки ҳаво массасини ўзаро ўрин алмаштиришга олиб келади. Фараз қилайлик, ёзда бирорта ҳаво массаси бизнинг устимизда бирнеча кун туриб қолсин. Бу ҳаво массаси Ер сиртининг та'сири остида исийди, чангланади. Демак, бу вақтда ҳаво жуда ҳам иссиқ, қуруқ ва хира бўлади. Бу ҳаво массаси кетиб, унинг ўрнига, масалан, Арктикадан янги ҳаво массаси келсин. Бу ҳаво массаси денгизлар устидан ўтиб келганлиги учун салқин, нам ва тоза бўлади Бундай алмашинув қуруқ ва иссиқ ҳаво ўрнига салқин ва тиниқ ҳавони келтиради. Бирнеча кундан кейин арктик денгиз ҳаво массаси кетиб, унинг ўрнига янги ҳаво массаси келади ва об-ҳаво яна ўзгаради. Демак, об-ҳаво Ер сиртининг турли қисмларида ташкил топган ҳаво массаларининг бир-бирлари блан алмашинуви натижасида ўзгарар экан.

Об-ҳаво икки ҳаво массасининг чегарасида кескин равишда ўзгаради. Ҳархил температурага эга бўлган, ҳаракатдаги икки ҳаво массаси бир-бири блан тўқнаш келганда улар ўзаро аралашиб кетмайди, балки салқин ҳаво илиқ ҳаво остига понасимон шаклда суқулиб кирабошлайди.

Салқин ва илиқ ҳаво оралиғидаги чегара қатламига фронт дейилади. Салқин ҳаво массаси томон ҳаракат қиладиган фронтни илиқ фронт деб аталади. Агарда фронт илиқ ҳаво массаси томон ҳаракат қилса, уни салқин фронт дейилади.

Илиқ ва салқин ҳаво массалари ўзаро тўқнаш келса, илиқ ҳаво салқин ҳаво устидан секин-аста юқорига томон кўтарилаборади. Ҳаво юқорига кўтарилган сари кенгаяди ва совийди, ундаги сув парлари бир-бирлари блан қўшилиб, майда сув томчиларига айланади. Бутун илиқ фронт бўйлаб сидирға булутлар қатлами вужудга келади. Илиқ фронтнинг яқинлашиб келаётганлигини уни ҳосил қиладиган об-ҳавога қараб билиб бориш мумкин.

Илиқ фронтдан 800 — 1000 км узоқликда патсимон булутлар (улар муз кристалларидан иборат) ҳосил бўлади, босим эса камаяборади. Фронт бизга яқинлашган сари булутлар ҳам зичлашаборади ва тобора пастга тушади, қуёш бутунлай кўринмай қолади. Бундай вақтларда кўпинча ёмғир ёки қор ёғабошлайди.

Илиқ фронт ўтиши блан ёғин тинади, босим ўзгариб, температура ортиб боради.

Ёғиннинг қисқа ёки узоқ муддатли бўлиши фронт ҳаракатига боғлиқ. Фронт соатига 30—50 км тезлик блан ҳаракат қилганда, ёғин 6—10 соат давом этади. Агар фронт секин ҳаракат қилса, ёғин бир сутка ва ундан кўпроқ вақтга чўзилиши мумкин.

Энди салқин фронт олиб келадиган об-ҳаво ҳодисалари блан танишайлик. Салқин ҳаво массаси илиқ ҳаво массасига дуч келганда, оғирроқ бўлган салқин ҳаво илиқ ҳаво остига понасимон шаклда ёриб киради, уни юқорига сиқиб чиқарабошлайди. Салқин ҳаво ҳаракатга келган вақтда унинг пастки қатлами Ер сиртида бироз ушланиб туради, юқори қатлами эса олдинга қараб тез ҳаракат қилади. Илиқ ҳаво салқин ҳавонинг кучли сиқуви натижасида юқорига кўтарилади ва баланд минора ёки тоғларга ўхшаш булутлар тўдасини ҳосил қилади. Сўнгра бирданига шиддатли шамол туриб, момақалдироқли кучли сел ёғабошлайди.

Салқин фронт ўтаётганида ўзига хос тарзда ўзгаради. Фронт келишидан 3—4 соат олдин тўп-тўп булутлар пайдо бўлади. Улар секин-аста сидирға ҳамда баланд минорага ўхшаш булутларга айланади. Фронт олдидан босим камаяди. Салқин фронт ўтиши блан кучли ёғинлар тинади, ҳаво очилиб кетади. Қишда салқин фронт бизга совуқ, қорли об-ҳавони олиб келади. Натижада температура кескин пасаяди, босим тез ортаборади.

Фронтлар атмосферадаги энг нотинч ҳаво қатламлари бўлиб, уларда кўпинча катта гирдоблар вужудга келади. Бу гирдоблар бизлаги об-ҳавонинг тинмай ўзгариб туришига сабабчи бўлади.

Атмосфера гирдоблари нима?

Агар ҳаво массалари турлича тезлик блан ҳаракат қилса ёки фронт бўйлаб қарама-қарши томонга қараб сурилсалар, фронт чизиғи эгилади ва унда тўлқинлар вужудга келади. Бу тўлқинлар секин-аста гирдоб ҳосил қиладилар. Гирдоб марказида ҳаво босими унинг четига нисбатан кам бўлса, ундай гирдобни циклон («циклон» — доиравий демакдир), акс ҳолдагисини антициклон дейилади. Бу атмосфера гирдоблари (циклон ва антициклон) жуда катта майдонни эгаллайдилар. Уларнинг кўндаланг кесими 3000 километргача боради ва уларда ҳаво бурама чизиқ (спираль) бўйича ҳаракатланади. Циклонда шамол соат стрелкасига қарама-қарши йўналишда ҳаракат қилади. Циклонда илиқ ва салқин фронт бўлганлигидан унинг ҳамма жойида бирхил булутлик пайдо бўлмайди.

Салқин фронт илиқ фронтдан тезроқ ҳаракат қилиши сабабли ҳар икки фронт орасидаги циклоннинг сектори секин-аста тораяборади ва ниҳоят бир-бирига қўшилиб кетади, я'ни окклюзия ҳодисаси рўй беради: илиқ ҳаво юқорига кўтарилиб кетиб, циклон сўнабошлайди.

Циклонлар ҳаво массалари чегарасида қайта-қайта ҳосил бўладилар. Бир циклон сўнаётганда бошқаси вужудга келабошлайди. Циклонлар соатига 30—50 км тезлик блан ҳаракат қиладилар.

Циклон бизга яқинлашаётганда, босим пасаяборади, шамол кучаяди. Олдин бизга циклоннинг илиқ фронти яқинлашгани учун булутлар кўпайиб, ёғин ёғабошлайди. Илиқ фронт ўтиб кетганидан кейин циклоннинг илиқ сектори бизнинг тепамизга келади, температура кўтарилади, ёғин тинади, босимнинг пасайиши деярлик тўхтайди.

Циклоннинг салқин фронти яқинлашганда эса баланд минорага ўхшаш булутлар ҳосил бўлади ва кучли ёғин ёғабошлайди. Температура кескин пасайиб, босим ортаборади. Шунинг учун ҳам циклонлар бизга кўпинча ёмон об-ҳавони олиб келадилар.

Энди антициклон блан танишиб ўтайлик Антициклоннинг марказидаги ҳаво босими унинг четларидаги босимга қараганда ортиқроқ бўлади. Шунинг учун ҳам ҳаво гирдоб марказидан четга қараб ҳаракат қилади. Унинг ўрнини юқорироқ қатламдаги ҳаво массаси эгаллайбошлайди. Ҳаво пастга тушганда қисилади ва бунинг натижасида исийди, ундаги булутлар секин-аста тарқалиб кетади. Шунинг учун ҳам антициклон бизнинг тепамиздан ўтаётганда ёзда очиқ ва иссиқ, қишда бўлса очиқ, лекин совуқ ҳавони олиб келади. Антициклон циклонга қараганда булутларни жуда кам ҳосил қилади. Антициклон анча тинч гирдоб бўлиб, суткасига ўртача 500 км тезлик блан йўл босади.

Антициклон бир жойда туриб қолганда об-ҳаво кўп вақтгача бирдай вазиятда туради. Антициклонда шамол соат стрелкаси бўйича ҳаракатланади. Демак, об-ҳавонинг ўзгариши ҳаво массаларининг алмашинишига ва ғоят катта атмосфера гирдоблари — циклон ва антициклонларнинг ўтишига боғлиқ экан.

Об-ҳаво қандай бўлишини олдиндан айтиб бериш учун биз ҳаво массаларини, циклон ва антициклонларни системали кузатиб боришимиз керак. Бир жойда туриб кузатиш йўли блан ҳаво массаларининг ҳаракатини тўлиқ текшириб бўлмайди. Бу вазифа об-ҳаво хизматига юклатилган. Об-ҳаво хизматига Москвадаги Об-ҳаво прогнозлари Марказий институти раҳбарлик қилади.

Мамлакатимизда минглаб метеорологик станциялар бор. Буларда бир кеча-кундузда камида тўрт марта қат'иян ма'лум соатларда (ўртача маҳаллий вақт бўйича соат 1, 7 13 ва 19 да) ҳаво температураси, унинг босими, шамолнинг тезлиги ва йўналиши ўлчанади; булутлик, ёғин, туман тўғрисидаги ма'лумотлар ёзиб борилади. Об-ҳаво бюросида синоптик-метеорологлар махсус географик картага олинган ма'лумотларни (ҳаво температураси, булутлик, ҳаво босими, шамол ва бошқаларни) шартли белгилар блан ёзиб қўядилар. Шундай белгилар ёзилган карталарни синоптик карталар дейилади. Синоптик картага об-ҳаво тўғрисидаги ма'лумотлар қайд қилингач, босими бирхил бўлган жойлар чизиқ (изобара) блан бирлаштирилади, ҳаво массалари оралиғидаги чегаралар, ёғин областьлари аниқланади.

Об-ҳаво прогнозлари қисқа (24—36 соат) ва узоқ (3 суткадан тортиб бир фаслгача) муддатлар учун берилади. Узоқ муддат учун берилган об-ҳаво прогнози қисқа муддат учун берилган прогнозга нисбатан анча мураккаб бўлиб, келажакдаги об-ҳавонинг умумий характерини белгилаб беради. Бу эса дон экиш, ўрим-йиғим, дар'ё ва денгизларда кемаларнинг қатнови муддатларини аниқлашга жуда катта ёрдам беради.

СССР Фанлар академиясининг корреспондент а'зоси И. А. Кибель 1940 йилда биринчи марта келгусидаги об-ҳавони математика йўли блан ҳисоблаб бериш усулини топди. Унинг катта аҳамиятга эга бўлган илмий иши Сталин мукофотига сазовор бўлди.

Совет метеорологлари об-ҳавони олдиндан айтиб бериш усулларини кун сайин такомиллаштириб бормоқдалар ва халқ хўжалигини ривожлантириш ишига муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Ф. МЎМИНОВ.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг аспиранти.

ССР ИТТИФОҚИ БЛАН БОЛГАРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ЎРТАСИДА МУНТАЗАМ ҲАВО АЛОҚАСИ ЎРНАТИШ ТЎҒРИСИДА СОВЕТ-БОЛГАРИЯ БИТИМИ ИМЗОЛАНГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

Совет ва Болгария ҳукумат делегациялари ўртасида бўлган ва дўстлик ҳамда тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган музокаралар натижасида 5 мартда Москвада СССР блан Болгария Халқ Республикаси ўртасида мунтазам ҳаво алоқаси ўрнатиш тўғрисида ССР Иттифоқи Ҳукумати блан Болгария Халқ Республикаси Ҳукумати ўртасида Битим имзоланди.

Пассажирларни, багаж, юк ва почтани ҳар икки мамлакат ўртасида ташиб туриш учун, мазкур Битимга мувофиқ, совет ва болгар граждан самолётларига Москва — София ҳаво йўли орқали учиш ҳуқуқи берилди.

Битимни ССР Иттифоқи Ҳукуматининг топширишига биноан — СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Граждан ҳаво флоти Бош бошқармасининг бошлиғи С. Ф. Жаворонков ва Болгария Халқ Республикаси Ҳукуматининг топширишига биноан — Транспорт министрининг ўринбосари Л. Л. Теолов имзолади.

Битимни имзолаш вақтида Болгария Халқ Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси К. Т. Луканов ҳозир бўлди. (ТАСС).

АЛБАНИЯ ТЕЛЕГРАФ АГЕНТЛИГИНИНГ АХБОРОТИ

АҚШнинг «ёрдам» тўғрисидаги таклифига Албаниянинг жавоби

ТИРАНА, 7 март. (ТАСС). Албания телеграф агентлиги билдиради:

5 мартда Қизил Крест жамиятлари иттифоқи АҚШ президенти Эйзенхауэрнинг «озиқ-овқат соҳасида яқинда рўй берган қийинчиликларни енгиллаштириш учун» Албанияга Америка маҳсулотларини юборишга қарор берганлигини ва бу «ёрдамни Қизил Крест жамиятлари иттифоқи контроли остида тақсимлашни» сўраганлигини Албания Қизил Крестига ма'лум қилди.

Албания телеграф агентлиги қуйидагиларни билдириш ваколатини олган: Америка ҳукуматининг «ёрдами» албан халқига мақбул эмас, албан халқи ажнабийларнинг Албания ички ишларига бундай аралашувини қаҳр-ғазаб ва нафрат блан рад этади.

Эйзенхауэрнинг Албания озиқ-овқат қийинчиликларини бошидан кечирмоқда, деган баёноти туҳматдир.

Эйзенхауэрнинг асосий сафдоши, АҚШ давлат секретари Даллес ҳали яқиндагина Американинг Албанияга нисбатан ана шундай «манфаатлари»ни кўзлаб, мустақил ва суверен давлатнинг ички ишларига сурбетларча аралашиш ва АҚШ ҳукумати албан халқини демократик ҳокимиятдан «озод қилиш» учун, я'ни Албанияга ҳужум қилиб, уни босиб олиш учун бутун чорани кўради деб албан халқига таҳдид қилди. Бундай таҳдидлар албан халқини хечқачон чўчитаолмайди, аммо албан халқи Даллеснинг таҳдидлари блан Эйзенхауэрнинг мунофиқларча қилган баёнотини бир-биридан ажратиш мумкин эмаслигини та'кидламай қолаолмайди. Бундай таҳдид ва баёнотлар айни бирхил сиёсатнинг икки томони бўлиб, америкали ҳукмдорларнинг албан халқига ва Албания Халқ Республикасига нисбатан айни бирхил душманчилик ниятларидан келиб чиқади.

Албан халқи, дейилади яна Албания баёнотида, ўзининг ашаддий душмани бўлган Америка империализмидан хечқандай ёрдам кутаолмаслигини жуда яхши билади. Америка империалистлари ўз «ёрдамларини» эзмоқчи бўлган мамлакатларрига берадилар. Аммо уларнинг Албания Халқ Республикасига қарши қаратилган илгариги уринишлари қай хилда барбод этилган бўлса, бу янги найранглари ҳам шу хилда барбод этилади.

Америка ҳукуматининг Албанияга нисбатан «манфаат» ва сиёсатининг ғоят душманлик ва агрессивлик характерида эканлиги албан халқига ҳамда бутун дун'ё жамоатчилигига ма'лумдир: АҚШ ҳукумати Грециянинг Жанубий Албанияга нисбатан бўлган қабиҳ да'воларини қўллаб-қувватламоқда ва Албанияни парчалаб юбориш йўлида ҳаракат қилмоқда; АҚШ ҳукумати Албания Халқ Республикасини БМТга кабул қилишга карши хеч асоссиз э'тироз билдирмоқда; АҚШ ҳукумати Албаниядаги халқ ҳокимиятини йиқитиш ва албан халқини эркин ҳаётдан маҳрум этиш учун ҳарқандай фитна ва агрессив актларни уюштирмоқда ҳамда амалга оширмоқда.

Америка ҳукуматининг Албания Халқ Республикасига қарши қаратилган планлари шармандаларча барбод этилади. Албан халқи ўз эрки ва суверенитетини долларларга сотмайди.

Албан халқи Совет Иттифоқи раҳбарлигидаги тинчлик ва социализм лагерининг актив ва содиқ қатнашчиси бўлган ўз демократик давлати — Албания Халқ Республикасини янада қудратли ва енгилмас давлатга айлантириш учун ўз хуш'ёрлигини оширади ҳамда бутун кучларини аямай меҳнат қилади.

ФРАНЦИЯДАГИ СИЁСИЙ АҲВОЛ

ПАРИЖ, 7 март. (ТАСС). Париж матбуотининг фикрига қараганда, Эдгар Фор ҳукумати бирқанча жуда мураккаб проблемалар олдида турибди. Республика кенгашининг Париж битимларини ратификация қилиши, шунингдек 1955 йилги бюджетни тасдиқлаш, иқтисодий соҳада фавқулодда ваколат олиш, солиқ реформаси ўтказиш ва шу сингари масалалар ана шундай проблемалар жумласидандир. «Фигаро» газетаси ана шу проблемалар нинг ҳаммасини ҳукумат учун «жуда хавфли» деб ҳисоблайди, чунки газетанинг фикрича, бу проблемаларнинг ба'зилари шу ҳафта ичида ҳукумат кўпчилиги учун жиддий синов бўлади.

Париж битимларини ратификация қилиш проблемаси ҳукуматни айниқса катта ташвишга солмоқда. Париж матбуотининг обзорчилари шуни яна та'кидламоқдаларки, Республика кенгашининг а'золари бош кенгашларга ва Республика кенгашига яқинда ўтказиладиган сайловлар арафасида Париж битимларини ратификация қилиш блан ўз обрўларини тўкиб қўйишларидан қўрқадилар. Иккинчи палатанинг кўпгина а'золари Париж битимларига тузатишлар киритиш йўли блан уларни узил-кесил ратификация қилишни келгуси йилнинг куз фаслигача кечиктиришга мойилдирлар. «Комба» газетаси Ғарбий Германияни қуроллантириш проблемаси Франциянинг кўпгина районларида сайловолди курашида диққат марказида турибди ва «Эдгар Фор ўз кўпчилиги блан жиддий қийинчиликлар олдида турибди» деб ёзади.

Эрондаги Покистон элчисининг баёноти

ТЕҲРОН, 7 март. (ТАСС). «Иттилоат» газетаси ўз мухбирининг Эрондаги Покистон элчиси генерал Разо блан қилган суҳбатининг мазмунини босиб чиқарди. Разо Покистоннинг Туркия-Покистон пактида иштирок қилиши Покистоннинг Шимолий Атлантик иттифоқига «қўшилишини» кўрсатади, деган.

ВЕНГРИЯДА ВЕНГРИЯ-СОВЕТ ДЎСТЛИГИ ОЙЛИГИ

БУДАПЕШТ, 8 март. (ТАСС). Венгрияда Венгрия-Совет дўстлиги ойлиги бошланди. Мамлакатнинг шаҳар ва қишлоқларида ойлик бошланишига бағишланган тантанали кечалар бўлиб ўтди.

Дебрецендаги тантанали мажлис қатнашчилари совет халқига табрик хати юбордилар. Дебрецен меҳнаткашлари, дейилади хатда, совет халқининг фарзандларидан абадий миннатдордирлар. Совет халқи фарзандларининг қаҳрамонона кураши венгер халқига ўз озодлигини ва мустақиллигини қўлга киритиш, янги, социалистик жамият қурабошлаш имкониятини берди.

Ғарбий давлатлар агрессив ғарбий герман армиясини яна тикламоқчи бўлаётган ҳозирги вақтда, дейилади сўнгра хатда, биз Европада ва бутун дун'ёда тинчлик ҳамда хавфсизлик учун курашда совет халқи блан бир сафда турмоқдамиз, чунки агрессив ғарбий герман армияси бизга ҳам хавф солади.

ПЕКИНДА ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР КУНИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

ПЕКИН, 7 март. (ТАСС). Бугун Пекин жамоатчилигининг Халқаро хотин-қизлар кунига бағишланган тантанали йиғилиши бўлди.

Халқаро хотин-қизлар куни ҳақида Умумхитой демократик хотин-қизлар федерацияси раисининг ўринбосари Чжань Юнь доклад қилди. У Хитой хотин-қизларининг мамлакатнинг сиёсий ва хўжалик ҳаётидаги ўсиб бораётган ролини уқтириб ўтди. Чжань Юнь ҳамма хитой хотин-қизларини иқтисодий қурилишда янада активроқ қатнашишга ва Жаҳон Тинчлик Кенгаши Бюросининг Вена мурожаатига имзо тўплаш кампаниясида энг актив қатнашишга чақирди.

ВЕНГРИЯ МЕҲНАТКАШЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

БУДАПЕШТ, 7 март. (ТАСС). «Сабад неп» газетаси хабар беради: 2 — 4 март кунлари Венгрия меҳнаткашлар партияси Марказий комитетининг Пленуми бўлиб ўтди. Пленум сиёсий аҳволни ва партиянинг вазифаларини муҳокама қилди. Бу масалалар юзасидан Матиас Ракоши доклад қилди.

АРАБ МАМЛАКАТЛАРИНИНГ ЯНГИ ИТТИФОҚИНИ ТУЗИШГА ТАЙЁРГАРЛИК

ҚОҲИРА, 7 март. (ТАСС). Газеталарда Сурия-Миср музокаралари тўғрисидаги ахборот э'лон қилинди. Ахборотда, жумладан, қуйидагилар айтилади:

«Сурия ва Миср ҳукуматлари қуйидаги принциплар тўғрисида битимга келдилар: 1. Туркия-Ироқ пактига ёки шунга ўхшаш бошқа хечқандай иттифоққа қўшилмаслик; 2. Араб мамлакатларининг мудофааси ва иқтисодий ҳамкорлиги ташкилотини тузиш.

Бу ташкилот агрессия қурбони бўлган ҳарбир араб мамлакатини ҳимоя қилиш, шунингдек ана шу ташкилот ихтиёрига топширилган араб қуролли кучларига раҳбарлик қиладиган ягона ҳарбий қўмондонликни вужудга келтириш мажбуриятини олади... Бу ташкилотнинг а'зоси бўлган давлатлар ташкилотнинг ма'қулловисиз ажнабий давлатлар блан иқтисодий, сиёсий ёки ҳарбий битим тузиш ҳуқуқига эга эмаслар...».

Сўнгра, ахборотда иқтисодий муносабатлар соҳасида Сурия блан Миср ўртасида тузилган битимлар келтирилган.

Ахборотнинг охирида айтилишича, ҳар икки ҳукумат юқорида айтилган таклифларни бошқа араб мамлакатлари ҳукуматларига тақдим этишга ва уларни шу ой мобайнида ўтказилиши мўлжалланган ва кенг доирада ўтказиладиган кенгашда қатнашишга чақиришга қарор берди.

Газеталарда 5 мартдан Саудия Арабистони пойтахти Ар-Рияд шаҳрида Саудия Арабистонининг бош министри ва ташқи ишлар министри Фейсал, Сурия ташқи ишлар министри Азим ва Миср миллий раҳбарлик министри Салим ўртасида бўлиб ўтган музокараларнинг натижалари тўғрисида Сурия, Саудия Арабистони ва Миср ҳукуматларининг биргаликда чиқарган баёноти ҳам э'лон қилинди. Баёнотда бундай дейилади: «Король Сауд Сурия ва Миср ҳукуматларининг биргаликда чиқарган баёнотини Саудия Арабистони корольлиги номидан хеч писандасиз, бутунича ма'қуллади ва бу баёнотда араб мамлакатлари бош министрларининг кенгашини чақириш тўғрисидаги таклифнинг мумкин қадар тезроқ амалга оширилишини истаганлигини билдирди».

Чанкайшичи қароқчиларнинг инглиз кемаларига ҳужуми

ЛОНДОН, 7 март. (ТАСС). Рейтер агентлигининг мухбири Ганконгдан билдиради: Бугун чанкайшичиларнинг канонер кемаси Тайвань бўғозида Англиянинг «Уэстуэй» ва «Тайсунхон» пароходларини ўққа тутди ва ушлаб қолди.

Инглиз ма'мурлари ана шу пароходларга ёрдам бериш учун ҳарбий кема юбордилар.

Исроил-Сурия чегарасида можаро

ПАРИЖ, 7 март (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг мухбири Дамашқдан хабар беради: тахминан 200 кишидан иборат исроил ҳарбий қўшилмаси 5 мартда маҳаллий вақт блан соат 16 дан 45 минут ўтганда демилитаризация қилинган зонага ўтган ва 30 минут давомида Сурия постини пулеметдан ўққа тутган. Хули кўли районида патрульлик қилиб юрган яна бир исроил қўшилмаси Суриянинг яна бир постини ўққа тутган.

Исроил-Миср чегарасидаги можарога доир

ПАРИЖ, 7 март. (ТАСС). Кеча 6 мартда Иерусалимда ярашш бўйича тузилган Миср-Исроил аралаш комиссиясининг мажлиси бўлди. Мажлисда Исроил-Миср чегарасида Газа шаҳри районида юз берган қуролли жанжал ҳақидаги масала кўрилди. Франс Пресс агентлигининг хабар беришича аралаш комиссия «исроил ҳарбий қисмининг Миср қуролли кучларига ҳужуми» учун Исроилни қоралади.

БАХТИЁРЛАР

Хонага болалар боқчасининг мудири Нина Алексеевна Бедо кириб қолди. Ўйин блан банд бўлган болаларнинг ҳаммаси уни кўргач, ўринларидан турдилар-да, бир овоздан:

— Салом, — дейишди.

— Салом, салом, болалар, — деди Нина Алексеевна меҳрибонлик блан. Уй қураяпсизлармми, — мурожаат қилди у болаларга.

— Йўқ, мактаб, — дедилар улар ва яна ўз ишларини давом эттиравердилар.

Ўртоқ Бедо 13 йилдан бери болалар боқчасида тарбиячи ва мудир бўлиб ишлайди. У болаларнинг ишини бироз туриб тамоша қилдида, иккинчи хонага кириб кетди. Нина Алексеевна хона эшигини очар экан, ичкаридан қувноқ болаларнинг «Янги уй» номли ашулани ижро этаётган жўшқин овози яна кучли янграётгандек туйилди. Улар ашулани айтиб бўлгач, кичик-кичик стулчаларда тамошабин бўлиб ўтирган кичик ёшдаги группа болалари чапак чалиб юбордилар. Сўнгра улар «Янги қўғирчоқ» номли ашулани ижро этдилар.

Лора Пескова «Сталин ҳақида», Вита Пипюк «Ёз қўшиғи», Лариса Безроднева «Фил», Шаҳноз Расулева эса «Қорбобо» ше'рларини ёддан ўқидилар.

Шундан кейин барча болалар илиқ сув блан ювиниб олгач, шинамгина ошхонага кириб овқатландилар. Энди уларни озода чойшаб, оппоқ ёстиқ ва қалин кўрпачалар тўшалган кроватьлар кутмоқда. Боқча жимжит бўлиб қолди. Болалар ширин уйқуга кирдилар. Орадан икки соат ўтгач уларнинг ҳаммалари уйғониб, гимнастика қилабошладилар. Турли бежирим ва иссиқ кийимлар кийган жажжи болалар боқча ҳовлисида ўйнаб юриптилар. Уларнинг ба'зилари доира ясаб, «мушук-сичқон» ўйнамоқдалар.

— Болалар, овқатга! — чорлади уларни тарбиячи Р. С. Вошченникова. Болалар хоналарга кириб одатдагидек иссиқ кийимларини ечиб, ювундилар ва овқатланишга ўтирдилар. Соат кечки олтида болалар ўз тарбиячилари блан хайрлашиб уйларига жўнайдилар.

Боқчада тарбияланаётганлардан 30 ўғил-қиз бу йил мактабга биринчи марта қадам қўяди. Улар ҳозирнинг ўзидаёқ партада қандай ўтириш, бирқанча ҳарфларни ўқиш ва ёзишни, турли расмлар чизишни ўрганиб олдилар.

Боқча тарбиячилари ота-оналар блан яқиндан алоқа қилиб турадилар. Бу ерда ота-оналар учун турли темаларда лекциялар ўқиб бериладди.

— Биз, — дейди боқча мудири ўртоқ Бедо, — коммунизмнинг актив қурувчилари, бизнинг умидимиз бўлган бу ёшларни тетик, бардам қилиб тарбиялаш учун ҳамма имкониятларни яратиб берган Коммунистик партия ва Совет ҳукуматидан миннатдормиз. Болаларни партия, Ватан ва халққа содиқ бўлиш руҳида тарбиялаш бизнинг асосий бурчимиздир.

Марказий районнинг Гоголь кўчасида ўтган йили икки қаватли болалар боқчаси қурилди. Бино кўчадан 25 — 30 метр ичкарида ўрнашган.

Болалар боқчасидаги барча хоналар яхши жиҳозланди. Турли ўйинчоқлар сотиб олиниб, кроватьлар келтирилди. Ҳамма жиҳозлар тахт қилиб қўйилгач, болалар қабул қилинди. Ҳозир бу ерда саноат корхоналари ва ташкилотларда ишловчи турли касблардаги меҳнаткашларнинг 112 ўғил-қизи тарбияланмоқда. Коммунизмнинг актив қурувчилари бўлиб етишаётган бу бахтиёр болалар учун барча қулай шароит яратиб берилган.

Т. УНАБОЕВ,
З. МУҲАМАДЖОНОВ.

Суратда: Елена Аркадьевна Борик тарбиячи бўлган катта ёшдаги болалар группаси қўл меҳнати блан шуғулланмоқдалар.

С. Чижиков фотоси.

БИЛЕТ ЧАЙҚОВЧИСИ ҚЎЛГА ТУШДИ

Тошкент алоқа Политехникумининг 3-нчи курс студенти Вениамин Терентьевич Костенко анчадан бери цирк билетлари блан чайқовчилик қилиб келган. У милиция органлари томонидан жиноят устида ушланганида ёнидан ханжар ҳам топилган.

Чайқовчилик блан шуғуллангани ҳамда пичоқ, ханжар ва шунга ўхшаган қуролларни тутмаслик тўғрисидаги Қонунни бузганлиги учун В. Т. Костенко жиноий жавобгарликка тортилган.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР

„Павлик Морозов"

Шу кунларда Охунбобоев номидаги республика ёш тамошабинлар театрининг ижодий коллективи томонидан муваффақият блан кўрсатилаётган В. Губаревнинг «Павлик Морозов» пьесаси Ватанимизнинг кичик қаҳрамони, пионер Павлик Морозовга бағишланган.

Қишлоқ хўжалигини ёппасига коллективлаштириш учун Коммунистик партиямиз раҳбарлиги остида халқимиз томонидан бутун мамлакатимиз бўйлаб, шу жумладан Уралнинг тайга қишлоқларидан бирида олиб борилган кураш, бу курашнинг актив иштирокчиси Павлик Морозовнинг шонли ҳаёти ва унинг синфий душманлар томонидан ваҳшийларча ўлдирилиши асарнинг мазмунини ташкил қилади.

Театрнинг ижодий коллективи ва асарни саҳнага қўйган режиссёр В. К. Ванченко ўртоқлар қунт блан ишлашлари натижасида чуқур ватанпарварлик руҳи блан суғорилган ҳаққоний спектакль яратишга муваффақ бўлганлар. Улар коллективлаштириш давридаги ижтимоий-сиёсий ҳаётни реаль талқин қилаолганлар.

Спектаклнинг асосий қаҳрамонларидан бири Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист Обид Толипов яратган пионер Павлик Морозов образидир. Артист ўз қаҳрамонидаги чуқур ватанпарварлик, халққа бўлган соф муҳаббат, мустаҳкам ирода ва мардлик каби муҳим фазилатларни реал акс эттириб берган.

Артист Обид Толипов Павликнинг халқ манфаати йўлида олиб борган курашидаги изчилликни ҳаққоний ифодалайолган. Шунинг учун ҳам тамошабин спектакль давомида Павликнинг шодлигидан қувонади, қайғусига шерик бўлади. Унда ёш ватанпарварга нисбатан чексиз муҳаббат уйғонади.

Спектакль сўнгида Павликнинг душманлар томонидан ўлдирилиши тамошабинда пессимистик кайфиятларини эмас, балки халқ ва ватан учун қурбон бўлган Павлик блан фахрланиб, хоинларга нисбатан ғазаб ва нафрат ҳиссини уйғотади.

Спектаклда артист С. Баязитова Павликнинг онаси Татьяна образини яратишда катта ижодий меҳнат қилган. Артист янгиликка интилувчи содда, вазмин, аммо қалбида Павликка, дўстларига муҳаббати тўлқинланиб турган меҳрибон онанинг тўлақонли образини ярата олган.

Спектаклда партия раҳбарлиги Димов образи орқали берилган. Димов қишлоқни коллективлаштиришда синфий душманларнинг ҳарқандай тўсиқларига қарамай, илғор деҳқонларга суянган ҳолда иш олиб боради. Афсуски, спектаклнинг ғоявий йўналишини белгиловчи Димов образи артист А. Исмоилов ижросида тўлақонли бўлиб чиқмаган. Артист бу образни чуқур, ҳартомонлама ўрганмаганлиги сабабли, ундаги оддий деҳқонлар блан яқинлашиб кетаолиш, уларнинг ишончини тезда қозониш, орзу-умидларини тезда пайқаб олиш каби хислатларни, содда, камтар, айни пайтда, душманга нисбатан шафқатсизлик каби муҳим хусусиятларни тўлиқ очиб бераолмаган.

Шунингдек, спектаклда ўқитувчи Зоя Александровна образи ҳам артист Г. Измайлова ижросида анча бўш чиққан. Зоя Александровна — Измайлова ўз ўқувчиларини самимий севади. Артист ўз қаҳрамонининг болаларга бўлган самимий муносабатини, ундаги ҳис-туйғуни янада бўртдириб бериши керак эди.

Спектаклда артист М. Йўлдошева яратган Ксеня образи жонли чиққан. Артист ўз қаҳрамонидаги янгиликка интилиш, чуқур гуманизм, ватанпарварлик каби муҳим фазилатларни тамошабинга тўлиқ етказабилган. Ксеня — Йўлдошева қишлоқда колхоз тузилишининг аҳамиятини яхши тушунади. Шунинг учун у колхозга биринчи бўлиб киради ва ҳали қулоқлар та'сиридан тамоман қутилаолмай, колхоз тузумига шубҳа блан қараб юрган эри Ивановни (артист С. Рихсиев) ҳам колхозга тортади. Иванов — Рихсиев қишлоқда рўй бераётган тарихий ўзгаришларнинг туб моҳиятига дастлаб тушунмайди. У синфий душманларнинг колхоз тўғрисидаги игволарига ишониб юради. У хотини ва Димовлар та'сири остида секин-аста ўсиб боради ва колхоз тузумининг моҳиятига тушуниб етади. Артист Рихсиев коллективлаштириш давридаги иккиланиб юрувчи ўрта деҳқоннинг типик образини яратаолган.

Артист Ю. Содиқов яратган мактаб боласи Яков Юдов образи юмористик детальларга бойлиги, ўртоқларига бўлган чуқур самимийлиги блан тамошабин хотирасида узоқ сақланади.

Павликнинг укаси Федя ролини артист Т. Режаматов ижро этган. Федя — Режаматов доим ўз акасига тақлид қилишга ҳаракат қилади, унга ҳардоим ёрдам беради. Чунки у, Павликнинг ҳақ эканлигига чуқур ишонади. У ҳам Павлик каби пионер бўлишни ва ўз бурчини акаси каби шараф блан оқлашни орзу қилади. Артист Федянинг соф қалблилигини, оиласига бўлган чуқур муҳаббатини, янгиликка қизиқишини ва бошқа болаларга хос хусусиятларини ҳаққоний ифодалайолган.

Артист В. Қодиров халқ душмани Трофим Морозов образини усталик блан яратган. Унинг ижросида Трофим бойлик, пул олдида хеч нарсадан қайтмайдиган, очкўз ва эгоист бўлиб гавдаланади. Трофим қишлоқ советининг раиси ниқоби остида синфий душманлар блан ҳархил зараркунандачилик ишларини олиб боради. У, ўз мовқи'дан фойдаланиб қишлоқдаги қулоқларнинг асл башарасини яширишга ҳаракат қилади, уларнинг яқин ҳимоячисига айланади. Трофимнинг партия раҳбарлари олдидаги лаганбардорлигини, қўл остидагилар блан қўпол муомалада бўлишини артист ҳаққоний детальлар орқали очиб беркан, тамошабинда хоин Трофимга нисбатан чуқур ғазаб, нафрат уйғотади.

Павликнинг буваси Серего образи артист Исамухамедов ижросида ўз реал ифодасини топаолган. Серего ўз мол-мулкига тишт-тирноғи блан ёпишиб олган деҳқон. У, умр бўйи бир мақсад йўлида яшайди: бойлик тўплаш! Бу мақсад йўлида у хеч нарсадан қайтмайди. Ҳатто ўз набирасини ҳам ўлдиради.

Куликанов ролини ижро этган артист А. Толипов коллективлаштириш давридаги қулоқнинг типик образини яратиш устида анча меҳнат қилган. Куликанов қишлоқда содир бўлаётган янгиликларга, совет ҳокимиятига қарши кураш учун хеч нарсадан қайтмайди. У, бутун вужуди блан ўз мол-мулкини сақлаб қолишга интилади. Артист Куликановнинг асл социал қиёфасини тўлиқ ечабилган.

Артист Х. Исматуллаев Павликнинг амакиси Данила образи устида жиддий ишлаган. Артист У. Осимова яратган Мотя Патупчик, Т. Сачакова яратган Клава Ступак каби қишлоқ пионерлари образи, артист Б. Нурмухамедов яратган қишлоқ активи Потупчик, И. Йўлдошев яратган Сомов, М. Усмонов яратган Чўлоқ образлари ҳам муваффақиятли чиққан.

Рассом П. И. Сентюрин асар мазмунига мос саҳналар яратишга эришган.

Асарни ўзбек тилига таржима қилган В. Рўзиматов ҳарбир қаҳрамон тилидаги ўзига хос хусусиятларини сақлаб, асарнинг бадиий қийматини тўлиқ сақлаб қолишга эришган.

Композитор Б. Гиенко халқ куйларига бой музика яратиб бераолмаганлиги сабабли тамошабин эсида узоқ сақланадиган бирорта куйни эшитмайсиз.

Юқоридаги камчиликларга қарамасдан «Павлик Морозов» спектакли Охунбобоев номидаги республика ёш тамошабинлар театри коллективининг ижодий ютуғидир. Шубҳасиз, спектакль ёшларимизни ватанпарвар совет кишиси қилиб тарбиялашда катта роль ўйнайди.

А. ҚУРОНБОЕВ.
Л. МАҲМУДОВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/III да **Юрак сирлари,** 10/III да **Гамлет.**

«РОДИНА», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» кинотеатрларида — янги ҳинд бадиий фильми **Ганга.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» кинотеатрида — кундуз янги ҳужжатли фильм **Ҳиндистонли меҳмонлар,** кечқурун **Чўчқа боқувчи қиз ва чўпон.**

«КОМСОМОЛ 30 йиллиги» кинотеатрида — эрталаб соат 10 да венгер фильми **Актрисанинг орзуси.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
9 мартда
Тошкентда биринчи марта
«АЖОЙИБ ТУШЛАР КЕЧАСИ»

Текст — Сталин мукофоти лауреати, РСФСРда хизмат кўрсатган артист **С. Ценин** ва **Н. Зиновьевларники,** Сталин мукофоти лауреати, композитор **С. Кац** музикаси. Бадиий раҳбар — **М. С. Качуринер.**

Янги программада
цирк тамошалари.

УЙ ҲАЙВОНЛАРИ ВА ПАРРАНДАНИ АСРАШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДА

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ

Мажбурий фармойиши

Тошкент шаҳри. № 13-а 1954 йил 24 декабрь

Санитария жиҳатидан жиддий тартиб ўрнатиш мақсадида, меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети **қарор қилади:**

1. Уй ҳайвонлари ва паррандани фақат шунинг учун махсус мослаштирилган биноларда асраш мумкин.

2. **Қуйидагилар тақиқланади:**

а) уй ҳайвонлари ва паррандани тураржой бинолари ва айвонларда тутиш;

б) уй ҳайвонлари ва паррандани кўчаларга ва умум фойдаланадиган ҳовлиларга чиқариш.

3. Уй ҳайвонлари ва паррандани асраш, шунингдек улар учун бино қуриш масаласи дастлаб тегишли коммунал-хўжалик бўлими ва санитария-эпидемиология станцияси блан келиштирилиши лозим.

4. Бу мажбурий фармойишни бузишда айбдор бўлган кишилар ма'мурий жавобгарликка, я'ни 100 сўмгача штраф тўлашга ёки бир ойгача муддат блан мажбурий ишга тортилсин.

5. Шу мажбурий фармойишнинг бажарилишини кузатиш милиция органларига юклансин.

6. Бу мажбурий фармойиш э'лон қилинган кундан бошлаб 15 кундан кейин кучга киради ва Тошкент шаҳри доирасида жорий этилади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси
Х. И. ЮСУПОВА.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг секретари вазифасини вақтинча бажарувчи А. И. ГОНЧАРОВ.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор—36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 135. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими —132, Хатлар бўлими — 132, Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими—38142.

Р. 02263. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр № А — 1387.